Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (drugo vijeće)

30. studenoga 2023.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Politika azila – Uredba (EU) br. 604/2013 – Članci 3. do 5., 17. i 27. – Uredba (EU) br. 603/2013 – Članak 29. – Uredba (EU) br. 1560/2003 – Prilog X. – Pravo na informacije podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu – Zajednička brošura – Osobni intervju – Zahtjev za međunarodnu zaštitu koji je prethodno podnesen u prvoj državi članici – Novi zahtjev koji je podnesen u drugoj državi članici – Nezakonit boravak u drugoj državi članici – Postupak ponovnog prihvata – Povreda prava na informacije – Izostanak osobnog intervjua – Zaštita od opasnosti od neizravnog prisilnog udaljenja ili vraćanja – Uzajamno povjerenje – Sudski nadzor odluke o transferu – Opseg – Utvrđenje da u zamoljenoj državi članici postoje sustavni nedostaci u postupku azila i uvjetima za prihvat podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu – Diskrecijske klauzule – Opasnost od neizravnog prisilnog udaljenja ili vraćanja”

U spojenim predmetima C-228/21, C-254/21, C-297/21, C-315/21 i C-328/21,

povodom pet zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koje su uputili Corte suprema di cassazione (Vrhovni kasacijski sud, Italija), odlukom od 29. ožujka 2021., koju je Sud zaprimio 8. travnja 2021. (C-228/21), Tribunale di Roma (Sud u Rimu, Italija), odlukom od 12. travnja 2021., koju je Sud zaprimio 22. travnja 2021. (C-254/21), Tribunale di Firenze (Sud u Firenci, Italija), odlukom od 29. travnja 2021., koju je Sud zaprimio 10. svibnja 2021. (C-297/21), Tribunale di Milano (Sud u Milanu, Italija), odlukom od 14. travnja 2021., koju je Sud zaprimio 17. svibnja 2021. (C-315/21), i Tribunale di Trieste (Sud u Trstu, Italija), odlukom od 2. travnja 2021., koju je Sud zaprimio 26. svibnja 2021. (C-328/21), u postupcima

Ministero dell’Interno, Dipartimento per le libertà civili e l’immigrazione – Unità Dublino (C-228/21),

DG (C-254/21),

XXX.XX (C-297/21),

PP (C-315/21),

GE (C-328/21)

protiv

CZA (C-228/21),

* Jezik postupka: talijanski

Ministero dell'Interno, Dipartimento per le libertà civili e l'immigrazione – Unità Dublino (C-254/21, C-297/21, C-315/21 i C-328/21),

SUD (drugo vijeće),

u sastavu: A. Prechal, predsjednica vijeća, , F. Biltgen, N. Wahl J. Passer (izvjestitelj) i M. L. Arastey Sahún, suci,

nezavisna odvjetnica: J. Kokott,

tajnik: C. Di Bella, administrator,

uzimajući u obzir pisani dio postupka i nakon rasprave održane 8. lipnja 2022.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za XXX.XX, C. Favilli i L. Scattoni, avvocate,

– za GE, C. Bove, avvocata,

– za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju L. D'Ascia i D. G. Pintus, avvocati dello Stato,

– za njemačku vladu, J. Möller i R. Kanitz, u svojstvu agenata,

– za francusku vladu, A.-L. Desjonquères i J. Illouz, u svojstvu agenata,

– za nizozemsku vladu, M. K. Bulterman, M. de Ree i A. Hanje, u svojstvu agenata,

– za Europsku komisiju, A. Azéma i C. Cattabriga, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisne odvjetnice na raspravi održanoj 20. travnja 2023.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjevi za prethodnu odluku odnose se na tumačenje članka 3. stavka 2., članaka 4. i 5., članka 17. stavka 1., članka 18. stavka 1., članka 20. stavka 5. i članka 27. Uredbe (EU) br. 604/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o utvrđivanju kriterija i mehanizama za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u jednoj od država članica podnio državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva ((SL 2013., L 180, str. 31.) (SL posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19, svezak 15., str. 108. i ispravak SL 2017., L 49, str. 50.), u daljnjem tekstu: Uredba Dublin III), članka 29. Uredbe (EU) br. 603/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o uspostavi sustava „Eurodac" za usporedbu otisaka prstiju za učinkovitu primjenu Uredbe br. 604/2013 i o zahtjevima za usporedbu s podacima iz Eurodaca od strane tijela kaznenog progona država članica i Europola u svrhu kaznenog progona te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1077/2011 o osnivanju Europske agencije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde ((SL 2013., L 181,

str. 1.) (SL posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 15., str. 78.), u daljnjem tekstu: Uredba o Eurodacu) kao i članka 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja).

2 Ti su zahtjevi upućeni u okviru pet sporova između, u prvome (predmet C-228/21) Ministero dell'Interno, Dipartimento per le libertà civili e l'immigrazione – Unità Dublino (Ministarstvo unutarnjih poslova, Odjel za građanske slobode i useljeništvo – Jedinica za dublinski sustav, Italija, u daljnjem tekstu: Ministarstvo unutarnjih poslova) i osobe CZA povodom odluke Ministarstva unutarnjih poslova da izvrši njegov transfer u Sloveniju nakon zahtjeva za međunarodnu zaštitu koju je podnio u Italiji, a u ostala četiri spora (predmeti C-254/21, C-297/21, C-315/21 i C-328/21) između osoba DG, XXX.XX, PP i GE, od kojih su prve tri osobe također podnijele takav zahtjev u Italiji, a osoba GE je tamo boravila nezakonito i Ministarstva unutarnjih poslova, u vezi s odlukom potonjeg da naloži transfer u Švedsku, što se tiče osobe DG, u Njemačku što se tiče osoba XXX.XX i PP, te u Finsku što se tiče osobe GE.

Pravni okvir

Direktiva o kvalifikaciji

3 Poglavlje II. Direktive 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni status izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite (SL 2011., L 337, str. 9.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 13., str. 248. i ispravak SL 2020., L 76, str. 37.), naslovljeno „Procjena zahtjeva za međunarodnom zaštitom" sadržava članak 8. te direktive pod nazivom „Zaštita unutar države". On glasi:

„1. Pri ocjenjivanju zahtjeva za međunarodnom zaštitom, države članice mogu utvrditi da podnositelju zahtjeva nije potrebna međunarodnu zaštita ako u nekom dijelu zemlje podrijetla:

(a) ne postoje osnovani razlozi za strah od proganjanja niti stvarna opasnost od ozbiljne nepravde; ili

(b) on ili ona imaju pristup zaštiti od proganjanja ili ozbiljne nepravde kako je definirano u članku 7.;

i on ili ona mogu sigurno i zakonito putovati i imati pristup do tog dijela zemlje te je razumno očekivati da može ostati tamo.

2. Kada ispituju postoje li za podnositelja zahtjeva osnovani razlozi za strah od proganjanja ili stvarna opasnost od ozbiljne nepravde, ili ima li podnositelj zahtjeva pristup zaštiti od proganjanja ili ozbiljne nepravde u nekom dijelu zemlje podrijetla u skladu sa stavkom 1., države članice pri donošenju odluke o zahtjevu uzimaju u obzir opće okolnosti koje prevladavaju u tom dijelu zemlje i osobne okolnosti podnositelja zahtjeva u skladu s člankom 4. S tim ciljem države članice osiguravaju da se od odgovarajućih izvora, kao što su visoki povjerenik za izbjeglice Ujedinjenih naroda i Europski potporni ured za azil, dobivaju točne i najnovije informacije."

4 Članak 15. Direktive o kvalifikaciji, naslovljen „Ozbiljna nepravda”, koji se nalazi u njezinu poglavlju V. „Uvjeti za odobrenje supsidijarne zaštite”, predviđa:

„Ozbiljnom se nepravdom smatraju:

[…]

(c) ozbiljna i individualna prijetnja životu zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba.”

Uredba Dublin III

5 Uvodne izjave 18. i 19. Uredbe Dublin III glase:

„(18) S podnositeljem zahtjeva trebalo bi organizirati osobni intervju da se lakše odredi država članica odgovorna za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu. Čim je zahtjev za međunarodnu zaštitu podnesen, podnositelja zahtjeva trebalo bi obavijestiti o primjeni ove Uredbe i o mogućnosti da tijekom intervjua dade informacije o prisutnosti članova obitelji, rođaka ili bilo kojih drugih osoba u rodbinskom odnosu u državama članicama, da se olakša postupak za određivanje odgovorne države članice.

(19) Kako bi se zajamčila djelotvorna zaštita prava predmetnih osoba trebalo bi, posebno u skladu s člankom 47. [Povelje], uspostaviti pravne zaštitne mjere i pravo na djelotvoran pravni lijek u vezi s odlukama o transferu u odgovornu državu članicu. Kako bi se osiguralo poštovanje međunarodnog prava, djelotvornim pravnim lijekom protiv takvih odluka trebalo bi obuhvatiti i preispitivanje primjene ove Uredbe i pravnog te činjeničnog stanja u državi članici u koju se podnositelja zahtjeva transferira.”

6 Člankom 3. iste uredbe, naslovljenim „Pristup postupku za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu”, koji se nalazi u poglavlju II. „Opća načela i zaštitne mjere” u njegovim stavcima 1. i 2. određuje se:

„1. Države članice razmatraju svaki zahtjev za međunarodnu zaštitu državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva koji podnese zahtjev na državnom području bilo koje države članice, uključujući granicu ili područje tranzita. Zahtjev razmatra samo jedna država članica i to ona koja je prema kriterijima iz poglavlja III. navedena kao odgovorna.

2. Kada na temelju kriterija navedenih u ovoj Uredbi nije moguće odrediti nijednu odgovornu državu članicu, za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu odgovorna je prva država članica u kojoj je podnesen zahtjev za međunarodnu zaštitu.

Kada podnositelja zahtjeva nije moguće poslati u državu članicu, koja je prvobitno određena kao odgovorna, zbog utemeljenih razloga za pretpostavku da postoje sustavni nedostaci u postupku azila i uvjetima za prihvat podnositelja zahtjeva u toj državi članici, koji bi mogli izazvati opasnost neljudskog i ponižavajućeg postupanja u smislu članka 4. [Povelje], država članica koja provodi postupak određivanja odgovorne države članice i dalje razmatra kriterije iz poglavlja III. da utvrdi može li se koju drugu državu članicu odrediti kao odgovornu.

Kada transfer u skladu s ovim stavkom nije moguće obaviti ni u jednu državu članicu određenu na temelju kriterija iz poglavlja III. ili u prvu državu članicu u kojoj je zahtjev podnesen, država

članica koja provodi postupak određivanja odgovorne države članice postaje odgovorna država članica."

7 Članak 4. navedene uredbe, naslovljen „Pravo na informacije", glasi kako slijedi:

„1. Čim je zahtjev za međunarodnu zaštitu podnesen u smislu članka 20. stavka 2. u državi članici, njezina nadležna tijela obavješćuju podnositelja zahtjeva o primjeni ove Uredbe, a posebno o:

(a) ciljevima ove Uredbe i posljedicama traženja međunarodne zaštite u drugoj državi članici te o posljedicama preseljenja iz jedne države članice u drugu tijekom faza u kojima se određuje odgovorna država članica u skladu s ovom Uredbom i razmatra zahtjev za međunarodnu zaštitu;

(b) kriterijima za određivanje odgovorne države članice, hijerarhiji takvih kriterija u različitim fazama postupka i o njihovu trajanju, uključujući činjenicu da država članica u kojoj je podnesen zahtjev za međunarodnu zaštitu može postati odgovorna u skladu s ovom Uredbom, i onda kada takva odgovornost nije utemeljena na tim kriterijima;

(c) osobnom intervjuu u skladu s člankom 5. i mogućnosti davanja informacija o prisutnosti članova obitelji, rođaka ili bilo kojih drugih osoba u rodbinskom odnosu u državama članicama, uključujući načine na koje podnositelj zahtjeva može dati takve informacije;

(d) mogućnosti osporavanja odluke o transferu i, kada je to primjenjivo, podnošenja zahtjeva za odgodu transfera;

(e) činjenici da nadležna tijela država članica mogu razmijeniti podatke o podnositelju zahtjeva isključivo u svrhu provedbe svojih obveza koje proizlaze iz ove Uredbe;

(f) pravu pristupa podacima koji se odnose na podnositelja zahtjeva i pravu da se zahtijeva ispravak takvih podataka ili brisanje nezakonito obrađivanih podataka, kao i postupci za ostvarivanje takvih prava, uključujući podatke o kontaktima s tijelima iz članka 35. i nacionalnim tijelima za zaštitu podataka koja su odgovorna za razmatranje zahtjeva vezanih uz zaštitu osobnih podataka.

2. Informacije iz stavka 1. osiguravaju se u pisanom obliku i na jeziku koji podnositelj zahtjeva razumije ili se opravdano pretpostavlja da ga razumije. Države članice upotrebljavaju zajedničku brošuru koja je u tu svrhu sastavljena na temelju stavka 3.

Kada je to potrebno za pravilno razumijevanje podnositelja zahtjeva, informacije se daju i usmeno, na primjer prilikom osobnog intervjua iz članka 5.

3. Komisija provedbenim aktima sastavlja zajedničku brošuru, te posebnu brošuru za maloljetnike bez pratnje, koja sadržava barem informacije iz stavka 1. ovog članka. Ta zajednička brošura sadržava također informacije o primjeni Uredbe (EU) br. 603/2013 i posebno svrhu u koju se podaci podnositelja zahtjeva mogu obrađivati u okviru Eurodaca. Zajednička brošura oblikuje se tako da se državama članicama omogući da je dopune posebnim dodatnim informacijama specifičnima za države članice. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 44. stavka 2. ove Uredbe."

8 Sukladno članku 5. te uredbe naslovljenom „Osobni intervju”:

„1. Da se olakša postupak određivanja odgovorne države članice, država članica koja provodi taj postupak s podnositeljem zahtjeva vodi osobni intervju. Intervju također omogućuje da podnositelj zahtjeva ispravno razumije informacije koje dobiva u skladu s člankom 4.

2. Osobni se intervju može izostaviti ako:

(a) je podnositelj zahtjeva pobjegao; ili

(b) je podnositelj zahtjeva nakon dobivanja informacija iz članka 4. na drugi način dao informacije relevantne za određivanje odgovorne države članice. Država članica koja izostavi intervju podnositelju zahtjeva omogućuje da prije donošenja odluke o svom transferu odgovornoj državi članici u skladu s člankom 26. stavkom 1. da daljnje informacije koje su važne za ispravno određivanje odgovorne države članice.

3. Osobni se intervju provodi pravodobno, u svakom slučaju prije donošenja bilo kakve odluke o transferu podnositelja zahtjeva u odgovornu državu članicu u skladu s člankom 26. stavkom 1.

4. Osobni se intervju provodi na jeziku koji podnositelj zahtjeva razumije ili se opravdano pretpostavlja da ga razumije i na kojem se može sporazumijevati. Kada je to potrebno, države članice mogu uzeti tumača koji je sposoban osigurati odgovarajuće sporazumijevanje između podnositelja zahtjeva i osobe koja vodi osobni intervju.

5. Osobni se intervju vodi pod uvjetima koji osiguravaju odgovarajuću povjerljivost. Vodi ga osoba koja je za to osposobljena u skladu s nacionalnim pravom.

6. Država članica koja vodi osobni intervju sastavlja pisani sažetak koji sadrži sve glavne informacije koje je podnositelj zahtjeva tijekom intervjua dao. Taj sažetak može biti u obliku izvješća ili standardnog obrasca. Država članica podnositelju zahtjeva i/ili pravnom ili drugom savjetniku koji ga zastupa pravodobno osigurava pristup sažetku.”

9 Članak 7. stavak 3. Uredbe Dublin III glasi:

„U vezi s primjenom kriterija iz članaka 8., 10. i 16., države članice uzimaju u obzir sve raspoložive dokaze o prisutnosti članova obitelji, rođaka ili bilo kojih drugih osoba u rodbinskom odnosu s podnositeljem zahtjeva na državnom području države članice, pod uvjetom da su takvi dokazi predočeni prije nego što druga država članica prihvati zahtjev za prihvat ili ponovni prihvat predmetne osobe, u skladu s člankom 22. odnosno 25., i da o prethodnim zahtjevima za međunarodnu zaštitu podnositelja zahtjeva još nije donesena prva odluka o meritumu.”

10 Članak 17. navedene uredbe, naslovljen „Diskrecijske klauzule”, u stavku 1. propisuje:

„Iznimno od članka 3. stavka 1. svaka država članica može odlučiti da razmotri zahtjev za međunarodnu zaštitu koji u njoj podnese državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva i onda kada takvo razmatranje nije njezina odgovornost na temelju kriterija iz ove Uredbe.

Država članica koja odluči razmotriti zahtjev za međunarodnu zaštitu u skladu s ovim stavkom postaje odgovorna država članica i preuzima obveze povezane s takvom odgovornošću. Kada je to prikladno, odgovorna država članica putem elektroničke komunikacijske mreže,DubliNet’, uspostavljene u skladu s člankom 18. Uredbe [Komisije] (EZ) br. 1560/2003 [od 2. rujna 2003. o utvrđivanju detaljnih

pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 343/2003 o uvođenju kriterija i mehanizama za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil koji državljanin treće zemlje podnosi u jednoj od država članica (SL 2003., L 222, str. 3.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 10., str. 17.)], obavješćuje prethodno odgovornu državu članicu, državu članicu koja vodi postupak za određivanje odgovorne države članice ili državu članicu od koje je zatraženo da prihvati ili ponovno prihvati podnositelja zahtjeva.

Država članica koja postane odgovorna u skladu s ovim stavkom, tu činjenicu odmah navodi u Eurodacu u skladu s Uredbom [o Eurodacu], s tim da dodaje datum kada je donesena odluka da se zahtjev razmotri."

11 Članak 18. stavak 1. iste uredbe, naslovljen „Obveze odgovorne države članice" određuje:

„1. Odgovorna država članica u skladu s ovom Uredbom obvezna je da:

(a) pod uvjetima iz članaka 21., 22. i 29. prihvati podnositelja zahtjeva koji je podnio zahtjev u drugoj državi članici;

(b) pod uvjetima iz članaka 23., 24., 25. i 29. ponovno prihvati podnositelja zahtjeva čiji se zahtjev razmatra i koji je zatražio međunarodnu zaštitu u drugoj državi članici ili koji je na državnom području druge države članice bez dokumenta o boravku;

(c) pod uvjetima iz članaka 23., 24., 25. i 29. ponovno prihvati državljanina treće zemlje ili osobu bez državljanstva koja je povukla zahtjev koji se razmatra i zatražila međunarodnu zaštitu u drugoj državi članici ili koja je na državnom području druge države članice bez dokumenta o boravku;

(d) pod uvjetima iz članaka 23., 24., 25. i 29. ponovno prihvati državljanina treće zemlje ili osobu bez državljanstva čiji je zahtjev odbijen i koja je zatražila međunarodnu zaštitu u drugoj državi članici ili koja je na državnom području druge države članice bez dokumenta o boravku.

2. U slučajevima iz područja primjene stavka 1. točke (a) i točke (b), odgovorna država članica razmatra ili završava razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je podnio podnositelj zahtjeva.

U slučajevima iz područja primjene stavka 1. točke (c), kada je odgovorna država članica nakon što je podnositelj zahtjeva zahtjev povukao, prekinula njegovo razmatranje prije donošenja prvostupanjske odluke o meritumu, ta država članica osigurava da podnositelj zahtjeva ima pravo zatražiti da se razmatranje njegovog zahtjeva završi ili podnijeti novi zahtjev za međunarodnu zaštitu, koji se ne smije tretirati kao naknadni zahtjev kako je predviđeno u Direktivi 2013/32/EU [Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o zajedničkim postupcima za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite (SL 2013., L 180, str. 60.) (SL posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 12., str. 249.) (u daljnjem tekstu: Direktiva o postupcima)]. U takvim slučajevima, države članice osiguravaju da se razmatranje zahtjeva okonča.

U slučajevima iz područja primjene stavka 1. točke (d) u kojima je zahtjev odbijen samo u prvom stupnju, odgovorna država članica osigurava da predmetna osoba ima, ili da je imala, mogućnost primjene učinkovitog pravnog lijeka u skladu s člankom 46. Direktive [o postupcima]."

12 Članak 19. iste uredbe, naslovljen „Prestanak obveza”, propisuje:

„1. Kada država članica podnositelju zahtjeva izda dokument o boravku, obveze navedene u članku 18. stavku 1. prenose se na tu državu članicu.

2. Obveze navedene u članku 18. stavku 1. prestaju kada odgovorna država članica može, na zahtjev da prihvati ili ponovno prihvati podnositelja zahtjeva ili drugu osobu iz članka 18. stavka 1. točaka (c) ili (d), utvrditi da je predmetna osoba napustila državno područje država članica tijekom najmanje tri mjeseca, osim ako predmetna osoba posjeduje važeći dokument o boravku koji je izdala odgovorna država članica.

Zahtjev podnesen nakon razdoblja odsutnosti iz prvog podstavka smatra se novim zahtjevom koji zahtijeva novi postupak za određivanje odgovorne države članice.

3. Obveze navedene u članku 18. stavku 1. točkama (c) i (d) prestaju kada odgovorna država članica može, na zahtjev da prihvati ili ponovno prihvati podnositelja zahtjeva ili drugu osobu iz članka 18. stavka 1. točaka (c) ili (d), utvrditi da je predmetna osoba napustila državno područje država članica u skladu s odlukom o vraćanju ili nalogom za udaljavanje koji su izdani nakon povlačenja ili odbijanja zahtjeva.

Zahtjev podnesen nakon provedenog udaljavanja smatra se novim zahtjevom koji zahtijeva novi postupak za određivanje odgovorne države članice.”

13 Članak 20. Uredbe Dublin III, naslovljen „Početak postupka”, koji se nalazi u odjeljku I. čiji je naslov „Početak postupka” poglavlja VI. naslovljenog „Postupci za prihvat i ponovni prihvat”, određuje:

„1. Postupak za određivanje odgovorne države članice započinje čim je u državi članici prvi put podnesen zahtjev za međunarodnu zaštitu.

2. Smatra se da je zahtjev za međunarodnu zaštitu podnesen kada obrazac koji je podnio podnositelj zahtjeva, ili izvješće koje su pripremila tijela, dođe do nadležnih tijela predmetne države članice. Kada se zahtjev ne podnosi u pisanom obliku, vrijeme između izjave o namjeri i pripreme izvješća mora biti što je moguće kraće.

[…]

5. Podnositelja zahtjeva, koji je prisutan u drugoj državi članici bez dokumenta o boravku ili koji u toj državi članici podnese zahtjev za međunarodnu zaštitu nakon povlačenja prvog zahtjeva koji je podnesen u drugoj državi članici tijekom postupka određivanja odgovorne države članice, država članica u kojoj je najprije bio podnesen taj zahtjev za međunarodnu zaštitu, ponovno prihvaća, pod uvjetima iz članaka 23., 24., 25. i 29., s namjerom okončanja postupka za određivanje odgovorne države članice.

[…]”

14 Članak 21. te uredbe, naslovljen „Podnošenje zahtjeva za prihvat”, u stavku 1. podstavku 1. predviđa:

„Kada država članica, u kojoj je podnesen zahtjev za međunarodnu zaštitu, smatra da je druga država članica odgovorna za razmatranje zahtjeva, može što je prije moguće, a u svakom slučaju u roku tri

mjeseca od datuma na koji je zahtjev podnesen u smislu članka 20. stavka 2., zatražiti od druge države članice da prihvati podnositelja zahtjeva."

15 Članak 23. te uredbe, naslovljen „Podnošenje zahtjeva za ponovni prihvat kada je podnesen novi zahtjev u državi članici moliteljici" predviđa:

„1. Kada država članica, u kojoj je osoba iz članka 18. stavka 1. točaka (b), (c) ili (d) podnijela novi zahtjev za međunarodnu zaštitu, smatra da je druga država članica odgovorna u skladu s člankom 20. stavkom 5. i člankom 18. stavkom 1. točkama (b), (c) ili (d), može zahtijevati da tu osobu ponovno prihvati druga država članica.

[…]

3. Kada se zahtjev za ponovni prihvat ne podnese u rokovima utvrđenim u stavku 2., za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu odgovorna je država članica u kojoj je novi zahtjev podnesen."

16 Članak 24. iste uredbe, naslovljen „Podnošenje zahtjeva za ponovni prihvat kada nije podnesen novi zahtjev u državi članici moliteljici", u stavku 1. određuje:

„Kada država članica, na čijem državnom području osoba iz članka 18. stavka 1. točaka (b), (c) ili (d) boravi bez dokumenta o boravku i u kojoj nije podnesen novi zahtjev za međunarodnu zaštitu, smatra da je druga država članica odgovorna u skladu s člankom 20. stavkom 5. i člankom 18. stavkom 1. točkama (b), (c) ili (d), može zahtijevati da tu osobu ponovno prihvati druga država članica."

17 Članak 26. Uredbe Dublin III, naslovljen „Obavijest o odluci o transferu", koji se nalazi u odjeljku IV. pod naslovom „Postupovne zaštitne mjere" njezina poglavlja VI., glasi kako slijedi:

„1. Kada zamoljena država članica pristane prihvatiti ili ponovno prihvatiti podnositelja zahtjeva ili drugu osobu iz članka 18. stavka 1. točaka (c) ili (d), država članica moliteljica obavješćuje predmetnu osobu o odluci o njezinu transferu u odgovornu državu članicu i, kada je to prikladno, o odluci da njezin zahtjev za međunarodnu zaštitu ne razmatra. Ako pravni ili drugi savjetnik zastupa predmetnu osobu, država članica može odlučiti da o odluci obavijesti pravnog ili drugog savjetnika umjesto predmetnu osobu a, kada je to prikladno, priopći odluku predmetnoj osobi.

2. Odluka iz stavka 1. sadrži informaciju o raspoloživim pravnim lijekovima, među ostalim i o pravu da se zatraži suspenzivni učinak, kada je to primjenjivo, i o rokovima koji važe za ulaganje takvih pravnih lijekova i provedbu transfera te, ako je to potrebno, sadržava informacije o mjestu u koje osoba treba doći te o datumu kada tamo mora doći, ako ta osoba putuje u odgovornu državu članicu svojim sredstvima.

Države članice osiguravaju da se informacije o osobama ili subjektima koji predmetnoj osobi mogu pružiti pravnu pomoć priopće predmetnoj osobi zajedno s odlukom iz stavka 1., ako ta informacija već nije priopćena.

3. Ako predmetnoj osobi ne pomaže ili je ne zastupa pravni ili drugi savjetnik, države članice je na jeziku koji predmetna osoba razumije ili se opravdano pretpostavlja da ga razumije, obavješćuju o glavnim elementima odluke, koja u svakom slučaju uključuje informacije o raspoloživim pravnim lijekovima i važećim rokovima za ulaganje takvih pravnih lijekova."

18 Članak 27. te uredbe, naslovljen „Pravni lijekovi", nalazi se u istom odjeljku IV. i u stavku 1. propisuje:

„Podnositelj zahtjeva ili druga osoba iz članka 18. stavka 1. točaka (c) ili (d) ima pravo na djelotvoran pravni lijek, u obliku žalbe protiv odluke o transferu ili činjeničnog i pravnog preispitivanja te odluke pred sudom."

19 Članak 29. navedene uredbe, naslovljen „Modaliteti i rokovi", koji se nalazi u odjeljku VI. pod naslovom „Transferi" njezina poglavlja VI., u stavku 2. određuje:

„Ako se transfer ne provede u šestomjesečnom roku, odgovorna država članica oslobađa se svoje obveze da prihvati ili ponovno prihvati predmetnu osobu i odgovornost se tada prenosi na državu članicu moliteljicu. Taj se rok može produljiti na najviše godinu dana, ako transfer nije bilo moguće provesti jer je predmetna osoba u zatvoru, ili na najviše osamnaest mjeseci ako predmetna osoba pobjegne."

Direktiva o postupcima

20 Poglavlje II. naslovljeno „Temeljna načela i jamstva" Direktive o postupcima sadržava, među ostalim, članak 9. Taj članak, naslovljen „Pravo na ostanak u državi članici do završetka razmatranja zahtjeva", u stavku 3. određuje:

„Država članica može izručiti podnositelja zahtjeva trećoj zemlji u skladu sa stavkom 2. samo ako su nadležna tijela sigurna da odluka o izručenju neće prouzročiti neposredno ili posredno vraćanje kojim bi se kršile međunarodne obveze i obveze [Europske] unije te države članice."

21 Članak 14. Direktive o postupcima, naslovljen „Osobni razgovor" glasi kako slijedi:

„1. Prije nego što tijelo odlučivanja donese odluku, podnositelj zahtjeva ima mogućnost osobnog razgovora o svom zahtjevu za međunarodnu zaštitu s osobom koja je prema nacionalnom pravu nadležna voditi takav razgovor. Osobne razgovore o predmetu zahtjeva za međunarodnu zaštitu vodi osoblje tijela odlučivanja. Ovaj podstavak ne dovodi u pitanje članak 42. stavak 2. točku (b).

Kada velik broj državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva zatraži međunarodnu zaštitu, čime se praktično onemogućuje tijelu odlučivanja da pravovremeno vodi razgovore o predmetu svakog zahtjeva, države članice mogu predvidjeti da se osoblje drugog tijela privremeno uključi u vođenje tih razgovora. U tim slučajevima, osoblje tog drugog tijela prije toga prolazi odgovarajuće osposobljavanje […].

[…]

2. Osobni razgovor o predmetu zahtjeva može se propustiti, ako:

(a) je tijelo odlučivanja u mogućnosti donijeti pozitivnu odluku u pogledu statusa izbjeglice na temelju dokaza kojima raspolaže; ili

(b) tijelo odlučivanja smatra da podnositelj zahtjeva nije u mogućnosti ili se s njim ne može obaviti razgovor zbog trajnih okolnosti na koje podnositelj zahtjeva ne može utjecati. U slučaju sumnje, tijelo odlučivanja se savjetuje sa zdravstvenim djelatnikom kako bi utvrdilo je li stanje zbog kojeg podnositelj zahtjeva nije u mogućnosti ili se s njim ne može obaviti razgovor privremeno ili trajno.

Ako se u skladu s točkom (b) osobni razgovor s podnositeljem zahtjeva ili, ako je potrebno, uzdržavanom osobom ne obavi, potrebno je učiniti razumne napore kako bi se podnositelju zahtjeva ili uzdržavanoj osobi dostavile daljnje informacije.

3. Ako se osobni razgovor u skladu s ovim člankom ne obavi, to sprečava tijelo odlučivanja da donese odluku o zahtjevu za međunarodnu zaštitu.

4. Ako se osobni razgovor u skladu sa stavkom 2. točkom (b) ne obavi, to ne utječe negativno na odluku tijela odlučivanja.

5. Bez obzira na članak 28. stavak 1. države članice prilikom odlučivanja o zahtjevu za međunarodnu zaštitu uzimaju u obzir činjenicu da je podnositelj zahtjeva propustio osobni razgovor, osim ako on ili ona su imali opravdane razloge za nepojavljivanje."

22 Članak 15. te direktive, naslovljen „Uvjeti za osobni razgovor", propisuje:

„1. Osobni se razgovor uobičajeno održava bez nazočnosti članova obitelji, osim ako tijelo odlučivanja ne smatra potrebnim da je za valjano razmatranje potrebna prisutnost drugih članova obitelji.

2. Osobni razgovor se obavlja pod uvjetima koji osiguravaju odgovarajuću tajnost.

3. Države članice poduzimaju odgovarajuće korake kako bi osigurale da se osobni razgovori vode u uvjetima koji omogućuju podnositeljima zahtjeva da cjelovito iznesu razloge za svoje zahtjeve. U tom cilju države članice:

(a) osiguravaju da je osoba koja obavlja razgovore osposobljena da uzme u obzir osobne i opće okolnosti podnositelja zahtjeva, uključujući kulturno porijeklo, spol, spolnu opredijeljenost, spolni identitet ili ranjivost podnositelja zahtjeva;

(b) kada je moguće, osiguravaju da razgovor s podnositeljem zahtjeva vodi osoba istog spola ako podnositelj zahtjeva tako traži, osim ako tijelo odlučivanja opravdano smatra da se takvo traženje temelji na razlozima koji nisu povezani s poteškoćama podnositelja zahtjeva da cjelovito iznese razloge za svoj zahtjev;

(c) izaberu tumača koji je sposoban osigurati odgovarajuću komunikaciju između podnositelja zahtjeva i osobe koja vodi razgovor. Komunikacija se obavlja na jeziku koji izabere podnositelj zahtjeva, osim ako postoji drugi jezik koji on ili ona razumiju, i na kojem se on ili ona mogu lako sporazumjeti. Kad je to moguće, države članice osiguravaju da je tumač istog spola ako podnositelj zahtjeva tako traži, osim ako tijelo odlučivanja opravdano smatra da se takvo traženje temelji na razlozima koji nisu povezani s poteškoćama podnositelja zahtjeva, da cjelovito iznese razloge za svoj zahtjev;

(d) osiguravaju da osoba koja vodi razgovor o predmetu zahtjeva za međunarodnu zaštitu ne nosi vojnu ili policijsku uniformu;

(e) osiguravaju da se razgovori s maloljetnicima vode na način koji je odgovarajući za djecu.

4. Države članice mogu donositi pravila o nazočnosti trećih osoba na osobnom razgovoru."

23 Poglavlje III. navedene direktive, naslovljeno „Prvostupanjski postupci", sadržava njezine članke 31. do 43.

24 Stavkom 2. članka 33. iste direktive, naslovljenog „Nedopušteni zahtjevi", propisuje se:

„Države članice mogu smatrati zahtjev za međunarodnu zaštitu nedopuštenim samo ako:

(a) je druga država članica priznala međunarodnu zaštitu

[…]"

25 Člankom 34. Direktive o postupcima, naslovljenim „Posebna pravila o razgovoru o dopustivosti", u stavku 1., prvoj rečenici, propisuje se:

„Države članice podnositeljima zahtjeva omogućuju predstaviti svoje mišljenje o primjeni razloga iz članka 33. u svojim posebnim okolnostima prije nego što tijelo odlučivanja odluči o dopustivosti zahtjeva za međunarodnu zaštitu. U tu svrhu države članice obavljaju osobni razgovor o dopustivosti zahtjeva. Države članice mogu učiniti iznimku samo u skladu s člankom 42. u slučaju naknadnog zahtjeva."

Uredba o Eurodacu

26 Članak 2. stavak 1. Uredbe o Eurodacu glasi kako slijedi:

„Za potrebe ove Uredbe:

[…]

(b) ‚država članica podrijetla' znači:

[…]
iii. kada se radi o osobi iz članka 17. stavka 1., država članica koja šalje osobne podatke središnjem sustavu i prima rezultate usporedbe;

[…]"

27 U članku 3. stavku 1. te uredbe određuje se:

„Eurodac se sastoji od:

(a) računalne središnje baze podataka (‚središnji sustav') […];

[…]"

28 Članak 17. stavak 1. navedene uredbe glasi:

„S ciljem provjere je li državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva koja se nezakonito nalazi na državnom području države članice prethodno podnijela zahtjev za međunarodnu zaštitu u drugoj državi članici, svaka država članica može središnjem sustavu poslati bilo kakve podatke o otiscima prstiju koje je uzela od bilo kojeg takvog državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva koja ima najmanje 14 godina, zajedno s referentnim brojem kojim se koristi ta država članica.

U pravilu, postoje osnove za provjeravanje je li državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva prethodno podnijela zahtjev za međunarodnu zaštitu u drugoj državi članici, u slučajevima kada:

(a) državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva izjavi da je podnijela zahtjev za međunarodnu zaštitu, ali bez naznake države članice u kojoj je ta osoba podnijela zahtjev;

(b) državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva ne zahtijeva međunarodnu zaštitu, ali se protivi vraćanju u svoju državu podrijetla te tvrdi da bi tamo bila u opasnosti, ili

(c) državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva na druge načine nastoji spriječiti svoje udaljavanje, odbijajući suradnju pri utvrđivanju svog identiteta, posebno tako da ne pokazuje ili pokazuje lažne osobne isprave."

29 Članak 29. iste uredbe, naslovljen „Prava ispitanika", određuje:

„1. Država članica podrijetla u pisanom obliku obavješćuje osobu iz članka 17. stavka 1., i kada je potrebno usmenim putem, na jeziku koji ta osoba razumije ili se opravdano pretpostavlja da razumije, o sljedećem:

[…]

(b) svrsi obrade podataka te osobe u Eurodacu, uključujući opis ciljeva [Uredbe Dublin III], u skladu s člankom 4. iste i objašnjenje da Eurodacu mogu pristupiti države članice i Europol u svrhu kaznenog progona koje je izneseno u razumljivom obliku te na jasnom i jednostavnom jeziku;

[…]

2. […]

Kada je riječ o osobi iz članka 17. stavka 1., podaci iz stavka 1. ovog članka osiguravaju se najkasnije u trenutku slanja podataka koji se odnose na tu osobu središnjem sustavu. Navedena obveza ne postoji u slučaju kada se pružanje takvih podataka pokaže nemogućim ili bi uključivalo nerazmjerni napor.

[…]

3. U skladu s postupkom iz članka 44. stavka 2. [Uredbe Dublin III] sastavlja se zajednička brošura koja sadrži barem podatke iz stavka 1. ovog članka i podatke iz članka 4. stavka 1. navedene Uredbe.

Brošura je jasna i jednostavna, sastavljena na jeziku koji ta osoba razumije ili za koji se razumno pretpostavlja da ga razumije.

Brošura se sastavlja na način koji državama članicama omogućuje da je dopune dodatnim podacima specifičnim za svaku državu članicu. Ti podaci specifični za svaku državu članicu uključuju barem prava ispitanika, mogućnost dobivanja pomoći od nacionalnih nadzornih tijela te kontaktne podatke ureda kontrolora i nacionalnih nadzornih tijela.

[…]"

30 Člankom 37. Uredbe o Eurodacu, naslovljenim „Odgovornost", propisuje se:

„1. Svaka osoba ili država članica koja je pretrpjela štetu zbog nezakonite obrade podataka ili drugog djelovanja koje nije u skladu s ovom Uredbom ima pravo primiti naknadu štete od države članice odgovorne za pretrpljenu štetu. Država se oslobađa od odgovornosti, u cijelosti ili djelomično, ako dokaže da nije odgovorna za okolnosti koje su dovele do štete.

[…]

3. Zahtjeve za naknadu štete prema državi članici za štetu iz stavaka 1. i 2. uređuju odredbe nacionalnog prava tužene države članice."

Uredba br. 1560/2003

31 Člankom 16.a Uredbe br. 1560/2003, kako je izmijenjena Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 118/2014 od 30. siječnja 2014. (SL 2014., L 39, str. 1.) (u daljnjem tekstu: Uredba br. 1560/2003), naslovljenim „Informativni letci za podnositelje molbi za međunarodnu zaštitu", određuje se:

„1. Zajednički letak kojim se svi podnositelji molbi za međunarodnu zaštitu obavještavaju o odredbama [Uredbe Dublin III] i o primjeni [Uredbe o Eurodacu] naveden je u Prilogu X.

[…]

4. Informacije za državljane trećih zemalja ili osobe bez državljanstva koje nezakonito borave u državi članici navedene su u Prilogu XIII."

32 Kao što se to predviđa tim člankom 16.a stavkom 1., Prilog X. Uredbi br. 1560/2003 sadržava predložak zajedničke brošure iz članka 4. stavaka 2. i 3. Uredbe Dublin III i članka 29. stavka 3. Uredbe Eurodac (u daljnjem tekstu: zajednička brošura). Dio A tog priloga, naslovljen „Informacije o Dublinskoj uredbi za podnositelje zahtjeva za međunarodnu zaštitu u skladu s člankom 4. [Uredbe Dublin III]", obuhvaća niz objašnjenja u vezi s postupkom za određivanje odgovorne države članice i njezinom konkretnom primjenom kao i primjenom Uredbe o Eurodacu, informacije o pravima dotične osobe, kao i razne preporuke i zahtjeve za potrebe te osobe kojima je cilj pravilno odvijanje tog postupka. U završnom dijelu tog dijela A nalazi se okvir i bilješka koja se na njega odnosi, koja glasi kako slijedi:

> Ako smatramo da bi za razmatranje vašeg zahtjeva mogla biti odgovorna neka druga [država članica], dobit ćete više informacija o tom postupku te o tome kako on utječe na vas i na vaša prava (1).

[…]

(1) Dostavljeni podaci su podaci predviđeni u dijelu B ovog Priloga.”

33 Dio B navedenog priloga, naslovljen „Dublinski postupak – Informacije za podnositelje zahtjeva za međunarodnu zaštitu u okviru dublinskog postupka u skladu s člankom 4. [Uredbe Dublin III]” sadržavaju obrazac zajedničke brošure koji se dostavlja dotičnoj osobi ako nacionalna nadležna tijela imaju razloga vjerovati da bi druga država članica mogla biti odgovorna za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu. Njime se predviđaju konkretnija objašnjenja u vezi s postupkom koji se primjenjuje u tom slučaju, a time i informacije o pravima osobe čiji se podaci obrađuju te različite preporuke i zahtjevi za potrebe te osobe radi dobrog odvijanja postupka. U tekstu tog dijela B nalazi se sljedeća napomena, zajedno s bilješkom:

„— uzeti su vam otisci prstiju u drugoj [državi članici] (i pohranjeni u europsku bazu podataka pod nazivom Eurodac (1));

[…]

(1) Više informacija o Eurodacu navedeno je u dijelu A u odjeljku: ‚Zašto se od mene traži da dam svoje otiske prstiju?’”.

34 Prilog XIII. Uredbi br. 1560/2003 sadržava obrazac „Informacije za državljane trećih zemalja ili osobe bez državljanstva koje ilegalno borave u državi članici, u skladu s člankom 29. stavkom 3. [Uredbe o Eurodacu]”: Taj prilog sadržava, među ostalim, sljedeće napomene i bilješku:

„Ako ilegalno boravite u [državi članici], tijela vlasti mogu uzeti vaše otiske prstiju i prebaciti ih u bazu otisaka prstiju‚Eurodac’. Jedini cilj toga je utvrditi jeste li se prethodno prijavili za azil. Vaši otisci prstiju neće se pohraniti u bazu podataka Eurodac, no ako ste se prethodno prijavili za azil u drugoj [državi članici], može vas se vratiti u tu državu.

[…]

Ako naša tijela vlasti smatraju da ste možda podnijeli zahtjev za međunarodnu zaštitu u drugoj zemlji koja bi mogla biti odgovorna za razmatranje zahtjeva, dobit ćete detaljnije informacije o postupku koji će uslijediti i o tome kako to utječe na vas i vaša prava(2).

[…]

(2) Ustupljeni podaci predviđeni su u dijelu B Priloga X.”

Glavni postupci i prethodna pitanja

Predmet C-228/21

35 Osoba CZA podnijela je zahtjev za međunarodnu zaštitu u Italiji. Nakon provjere Talijanska Republika obratila se Republici Sloveniji, državi članici u kojoj je osoba CZA prethodno podnijela prvi zahtjev za međunarodnu zaštitu, radi ponovnog prihvata na temelju članka 18. stavka 1. točke (b) Uredbe Dublin III, koji je prihvaćen 16. travnja 2018.

36 Osoba CZA osporavala je odluku o njezinu transferu pred Tribunaleom di Catanzaro (Sud u Catanzaru, Italija), koji je poništio tu odluku s obrazloženjem da nije poštovana obveza informiranja iz članka 4. Uredbe Dublin III.

37 Ministarstvo unutarnjih poslova podnijelo je žalbu protiv te odluke Corteu suprema di cassazione (Vrhovni kasacijski sud, Italija), sudu koji je uputio zahtjev u predmetu C-228/21, pozivajući se na pogrešnu primjenu članka 4. Uredbe Dublin III.

38 U tim je uvjetima Corte suprema di cassazione (Vrhovni kasacijski sud, Italija) odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li članak 4. [Uredbe Dublin III] tumačiti na način da se u pravnom lijeku podnesenom u skladu s člankom 27. te uredbe protiv odluke o transferu koju je donijela država članica u skladu s mehanizmom iz članka 26. [navedene] Uredbe i na temelju obveze ponovnog prihvata iz članka 18. stavka 1. točke (b) iste uredbe, može istaknuti samo činjenica da država članica koja je donijela mjeru transfera nije uručila brošuru uređenu člankom 4. stavkom 2. Uredbe [Dublin III]?

2. Treba li članak 27. Uredbe [Dublin III] u vezi s uvodnim izjavama 18. i 19. i člankom 4. te uredbe tumačiti na način da u slučaju utvrđenja povrede obveza predviđenih člankom 4. djelotvoran pravni lijek zahtijeva od suda da poništi odluku o transferu?

3. U slučaju niječnog odgovora na drugo pitanje, treba li članak 27. Uredbe [Dublin III] u vezi s njezinim uvodnim izjavama 18. i 19. i člankom 4. tumačiti na način da u slučaju utvrđenja povrede obveza predviđenih člankom 4. [navedene uredbe] djelotvoran pravni lijek zahtijeva od suda provjeru relevantnosti takve povrede s obzirom na okolnosti koje je naveo podnositelj pravnog lijeka te omogućuje sudu da potvrdi odluku o transferu uvijek kad ne postoje razlozi za donošenje sadržajno drukčije odluke o transferu?"

Predmet C-254/21

39 Osoba DG, koja tvrdi da je afganistanski državljanin, podnijela je u Švedskoj zahtjev za međunarodnu zaštitu koji je konačno odbijen.

40 U međuvremenu je osoba DG otputovala u Italiju gdje je podnijela drugi zahtjev za međunarodnu zaštitu. Nakon provjere u bazi podataka Eurodac, Talijanska Republika obratila se Kraljevini Švedskoj radi ponovnog prihvata na temelju članka 18. točke (d) Uredbe Dublin III, što je potonja država članica prihvatila, i što je dovelo do toga da je Talijanska Republika donijela odluku o transferu.

41 Osoba DG osporavala je tu odluku o transferu pred Tribunaleom di Roma (Sud u Rimu, Italija), sudom koji je uputio zahtjev u predmetu C-254/21, zbog povrede članka 4. Povelje i članka 17. stavka 1. Uredbe Dublin III.

42 Prema mišljenju osobe DG, Kraljevina Švedska odbila je njezin zahtjev za međunarodnu zaštitu a da nije ocijenila općenitu situaciju općeg nasilja koje postoji u Afganistanu. Odlukom o transferu Talijanske Republike povrijeđen je članak 4. Povelje zbog opasnosti od „neizravnog prisilnog udaljenja ili vraćanja" kojoj ta odluka izlaže osobu DG, na način da ona može navesti Kraljevinu Švedsku da je vrati u Afganistan, treću zemlju u kojoj bi bila izložena opasnosti od nečovječnog i

ponižavajućeg postupanja. Slijedom toga, osoba DG od suda koji je uputio zahtjev traži da proglasi Talijansku Republiku odgovornom za razmatranje njezina zahtjeva za međunarodnu zaštitu u skladu s člankom 17. stavkom 1. Uredbe Dublin III.

43 Ministarstvo unutarnjih poslova osporava osnovanost tog zahtjeva. Zahtjev za međunarodnu zaštitu razmatra samo jedna država članica, u ovom slučaju Kraljevina Švedska. Doseg članka 17. stavka 1. Uredbe Dublin III ograničen je na slučajeve spajanja obitelji ili one koji su opravdani posebnim humanitarnim razlozima.

44 U tim je uvjetima Tribunale di Roma (Sud u Rimu, Italija) odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Zahtijeva li pravo na djelotvoran pravni lijek u smislu članka 47. Povelje da se smatra da članci 4. i 19. Povelje u okolnostima kao što su one iz glavnog postupka pružaju zaštitu i od opasnosti neizravnog prisilnog udaljenja ili vraćanja nakon transfera u državu članicu Unije u kojoj ne postoje sustavni nedostaci u smislu članka 3. stavka 2. [Uredbe Dublin III] (u slučaju nepostojanja drugih odgovornih država članica na temelju kriterija iz poglavlja III. i IV.) i koja je već razmotrila i odbila prvi zahtjev za međunarodnu zaštitu?

2. Mora li sud države članice u kojoj je podnesen drugi zahtjev za međunarodnu zaštitu kojem je podnesen pravni lijek u smislu članka 27. [Uredbe Dublin III] i koji je stoga odgovoran za ocjenu transfera unutar Unije, ali ne i za donošenje odluke o zahtjevu za zaštitu, ocijeniti da postoji opasnost od neizravnog prisilnog udaljenja ili vraćanja u treću zemlju kad je država članica u kojoj je podnesen prvi zahtjev za međunarodnu zaštitu drukčije ocijenila izraz‚zaštita unutar države' u smislu članka 8. Direktive 2011/95?

3. Je li ocjena postojanja opasnosti od neizravnog prisilnog udaljenja ili vraćanja nakon različitog tumačenja potrebe‚zaštite unutar države' između dviju država članica u skladu s člankom 3. stavkom 1. (drugim dijelom) [Uredbe Dublin III] i s općom zabranom za državljane treće zemlje da odluče u kojoj će državi članici Unije podnijeti zahtjev za međunarodnu zaštitu?

4. U slučaju potvrdnog odgovora na prethodno navedena pitanja:
   a. Obvezuje li ocjena postojanja opasnosti od neizravnog prisilnog udaljenja ili vraćanja, koju je izvršio sud države u kojoj je podnositelj zahtjeva podnio drugi zahtjev za međunarodnu zaštitu nakon što je odbijen prvi zahtjev, na primjenu klauzule iz članka 17. stavka 1., koja je u Uredbi definirana kao‚diskrecijska klauzula'?
   b. Koje kriterije, osim onih koji se navode u poglavlju III. i IV., sud pred kojim je pokrenut postupak na temelju članka 27. Uredbe treba uzeti u obzir kako bi mogao ocijeniti postojanje opasnosti od neizravnog prisilnog udaljenja ili vraćanja, s obzirom na to da je tu opasnost već isključila država koja je razmotrila prvi zahtjev za međunarodnu zaštitu?"

Predmet C-297/21

45 Osoba XXX.XX, koja tvrdi da je afganistanski državljanin, podnijela je u Njemačkoj zahtjev za međunarodnu zaštitu koji je konačno odbijen i nakon kojeg je uslijedila konačna mjera udaljavanja.

46 U međuvremenu je osoba XXX.XX otišla u Italiju gdje je podnijela drugi zahtjev za međunarodnu zaštitu. Nakon provjere u bazi podataka Eurodac, Talijanska Republika obratila se Saveznoj Republici Njemačkoj radi ponovnog prihvata na temelju članka 18. točke (d) Uredbe Dublin III, koji je potonja država članica prihvatila, što je dovelo do toga da je Talijanska Republika donijela odluku o transferu.

47 Osoba XXX.XX. osporavala je tu odluku o transferu pred Tribunaleom di Firenze (Sud u Firenci, Italija), sudom koji je uputio zahtjev u predmetu C-297/21, zbog povrede članka 4. Povelje te članka 3. stavka 2. i članka 17. stavka 1. Uredbe Dublin III.

48 Prema osobi XXX.XX., Talijanska Republika odbila je njezin zahtjev a da nije ocijenila općenito stanje općeg nasilja u Afganistanu. Navedena odluka o transferu povređuje članak 4. Povelje zbog opasnosti od „neizravnog prisilnog udaljenja ili vraćanja" kojoj ta odluka izlaže osobu XXX.XX, na način da bi mogla navesti Saveznu Republiku Njemačku da je vrati u Afganistan. Slijedom toga, osoba XXX.XX od suda koji je uputio zahtjev traži da poništi odluku o transferu koja se na nju odnosi i da u njezinu korist primijeni članak 17. stavak 1. Uredbe Dublin III.

49 Ministarstvo unutarnjih poslova osporava osnovanost tog zahtjeva. Zahtjev za međunarodnu zaštitu može razmotriti samo jedna država članica, u ovom slučaju Savezna Republika Njemačka. Predmet postupka pokrenutog žalbom protiv odluke o transferu donesene na temelju članka 18. Uredbe Dublin III nije ponovna procjena opasnosti od mogućeg „prisilnog udaljenja ili vraćanja" u zemlju podrijetla, nego ocjena zakonitosti odluke o transferu u Njemačku, s obzirom na to da je ta država članica dužna poštovati apsolutnu zabranu vraćanja osobe XXX.XX u treću zemlju u kojoj bi mogla biti podvrgnuta nečovječnom ili ponižavajućem postupanju.

50 U tim je okolnostima Tribunale di Firenze (Sud u Firenci) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li članak 17. stavak 1. [Uredbe Dublin III], s obzirom na članke 19. i 47. Povelje i članak 27. [Uredbe Dublin III], tumačiti na način da se sudu države članice pred kojim se pobija mjera [Ministarstva unutarnjih poslova] dopušta da utvrdi odgovornost države koja na temelju članka 18. stavka 1. točke (d) [navedene uredbe] treba izvršiti transfer ako utvrdi da u odgovornoj državi članici postoji opasnost od povrede načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja zbog prisilnog udaljenja ili vraćanja podnositelja zahtjeva u njegovu zemlju podrijetla u kojoj bi podnositelj zahtjeva bio izložen smrtnoj opasnosti ili opasnosti od nečovječnog i ponižavajućeg postupanja?

2. Podredno, treba li članak 3. stavak 2. [Uredbe Dublin III], s obzirom na članke 19. i 47. Povelje i članak 27. [Uredbe Dublin III], tumačiti na način da se sudu dopušta da utvrdi odgovornost države koja je na temelju članka 18. stavka 1. točke (d) te uredbe obvezna izvršiti transfer u slučaju u kojem se utvrdi:
   a. da u odgovornoj državi članici postoji opasnost od povrede načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja zbog prisilnog udaljenja ili vraćanja podnositelja zahtjeva u njegovu zemlju podrijetla u kojoj bi podnositelj zahtjeva bio izložen smrtnoj opasnosti odnosno nečovječnom i ponižavajućem postupanju;
   b. nemogućnost izvršenja transfera u drugu državu članicu koja se određuje na temelju kriterija iz poglavlja III. [Uredbe Dublin III]?"

Predmet C-315/21

51 Osoba PP, rođena u Pakistanu, podnijela je zahtjev za međunarodnu zaštitu u Njemačkoj.

52 Osoba PP otišla je u Italiju gdje je podnijela drugi zahtjev za međunarodnu zaštitu. Nakon provjere u bazi podataka Eurodac, Talijanska Republika obratila se Saveznoj Republici Njemačkoj radi ponovnog prihvata na temelju članka 18. točke (b) Uredbe Dublin III, što je potonja država članica prihvatila na temelju članka 18. stavka 1. točke (d) iste uredbe, što je dovelo do toga da je Talijanska Republika donijela odluku o transferu.

53 Osoba PP zatražila je poništenje te odluke o transferu pred Tribunaleom di Milano (Sud u Milanu, Italija), sudom koji je uputio zahtjev u predmetu C-315/21, s jedne strane, zbog povrede njezina prava na informacije utvrđenog u članku 4. Uredbe Dublin III i, s druge strane, zato što je zbog te odluke nezakonito izložena opasnosti da Savezna Republika Njemačka provede „neizravno prisilno udaljenje ili vraćanje" u Pakistan.

54 Ministarstvo unutarnjih poslova osporava osnovanost tih zahtjeva. S jedne strane, podnijelo je dokaz da je proveden osobni intervju iz članka 5. Uredbe Dublin III i, s druge strane, iz sudske prakse Cortea suprema di cassazione (Vrhovni kasacijski sud) proizlazi da sud koji je uputio zahtjev u tom predmetu nije nadležan za utvrđivanje formalnih nepravilnosti koje se odnose na nepoštovanje Uredbe Dublin III ni za meritorno ispitivanje situacije osobe PP, s obzirom na to da je obveza tog ispitivanja na državi članici koja je već odgovorna, odnosno Saveznoj Republici Njemačkoj. Osim toga, nepoštovanje članka 4. Uredbe Dublin III nije dovoljno za poništenje odluke o transferu koja se odnosi na osobu PP s obzirom na to da ne postoji konkretna povreda njegovih prava.

55 Kad je riječ o opasnosti od „neizravnog prisilnog udaljenja ili vraćanja", Ministarstvo unutarnjih poslova tvrdi da treba smatrati da se članak 18. stavak 2. posljednji podstavak Uredbe Dublin III, na temelju kojeg odgovorna država članica mora osigurati da predmetna osoba ima mogućnost ili da je imala mogućnost raspolagati djelotvornim pravnim lijekom, poštuje u svim državama članicama, s obzirom na to da ta obveza proizlazi iz izravno primjenjive uredbe Unije. Jednako tako, poštovano je opće načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja, utvrđeno u Konvenciji o statusu izbjeglica, koja je potpisana u Ženevi 28. srpnja 1951. (Zbirka međunarodnih ugovora Ujedinjenih naroda, sv. 189., str. 150., br. 2545 (1954.)), i stupila na snagu 22. travnja 1954., i koju su ratificirale sve države članice. Uzimajući u obzir uzajamno povjerenje u odnose između država članica, sudovi jedne države članice ne mogu, dakle, provjeriti je li mogućnost podnošenja pravnog lijeka protiv odbijanja zahtjeva za međunarodnu zaštitu zajamčena u drugoj državi članici koja je određena kao odgovorna država članica.

56 U tim je okolnostima Tribunale di Milano (Sud u Milanu) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li članke 4. i 5. [Uredbe Dublin III] tumačiti na način da njihova povreda sama po sebi dovodi do nezakonitosti mjere koja se pobija u skladu s člankom 27. iste uredbe, neovisno o konkretnim posljedicama koje navedena povreda ima u odnosu na sadržaj mjere i određivanje odgovorne države članice?

2. Treba li članak 27. [Uredbe Dublin III] u vezi s člankom 18. stavkom 1. točkom (a) odnosno s člankom 18. stavkom [1.] točkama (b), (c) i (d) i člankom 20. stavkom 5. [te] Uredbe tumačiti na način da određuje međusobno različite predmete pobijanja, različite prigovore koji se ističu u okviru pravnog lijeka i različite aspekte povreda obveza informiranja i osobnog intervjua u skladu s člancima 4. i 5. [navedene] Uredbe Dublin?

3. U slučaju potvrdnog odgovora na drugo pitanje: treba li članke 4. i 5. [Uredbe Dublin III] tumačiti na način da jamstva informiranja koja se predviđaju tim člancima vrijede samo u slučaju koji se predviđa člankom 18. stavkom 1. točkom (a), ali ne i u postupku ponovnog prihvata, odnosno treba li navedene članke tumačiti na način da u tom postupku obveze informiranja vrijede barem u pogledu prestanka obveza iz članka 19. ili u pogledu sustavnih nedostataka u postupku azila i uvjetima za prihvat podnositelja zahtjeva koji izazivaju opasnost od nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja u smislu članka 4. Povelje iz članka 3. stavka 2. [Uredbe Dublin III]?

4. Treba li članak 3. stavak 2. [Uredbe Dublin III] tumačiti na način da‚sustavni nedostaci u postupku azila' obuhvaćaju i moguće posljedice već konačnih odluka o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu koje donosi sud države članice koja provodi ponovni prihvat, u slučaju u kojem sud pred kojim je pokrenut postupak na temelju članka 27. [iste] Uredbe smatra da za tužitelja postoji konkretna opasnost od izloženosti nečovječnom i ponižavajućem postupanju ako ga [navedena] država članica vrati u zemlju podrijetla, također s obzirom na to da se smatra da postoji opći oružani sukob u smislu članka 15. točke (c) Direktive 2011/95?"

Predmet C-328/21

57 Osoba GE, podrijetlom iz Iraka, podnijela je zahtjev za međunarodnu zaštitu u Finskoj.

58 Osoba GE zatim je otišla u Italiju gdje je prijavljena zbog nezakonitog boravka. Nakon provjere u bazi podataka Eurodac Talijanska Republika obratila se Republici Finskoj radi ponovnog prihvata na temelju članka 18. stavka 1. točke (b) Uredbe Dublin III, što je potonja država članica prihvatila na temelju članka 18. stavka 1. točke (d) iste uredbe, što je dovelo do toga da je Talijanska Republika donijela odluku o transferu.

59 Osoba GE osporava tu odluku o transferu pred Tribunaleom di Trieste (Sud u Trstu, Italija), sudom koji je uputio zahtjev u predmetu C-328/21. U prilog svojoj tužbi, ona ističe da se navedenom odlukom o transferu krši članak 3. stavak 2. Uredbe Dublin III, načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja, članak 17. Uredbe o Eurodacu, članak 20. Uredbe Dublin III, te obveze informiranja utvrđene u članku 29. Uredbe o Eurodacu i članku 4. Uredbe Dublin III.

60 Ministarstvo unutarnjih poslova osporava osnovanost tih zahtjeva.

61 U tim je okolnostima Tribunale di Trieste (Sud u Trstu) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Koje se pravne posljedice predviđaju pravom Europske unije u vezi s odlukama o transferu radi ponovnog prihvata u skladu s [odredbama] poglavlja VI. odjeljka III. [Uredbe Dublin III] ako država nije pružila informacije predviđene člankom 4. [Uredbe Dublin III] i člankom 29. [Uredbe o Eurodacu]?

2. Konkretno, ako je podnesen sveobuhvatan i djelotvoran pravni lijek protiv odluke o transferu:
   a. Treba li članak 27. [Uredbe Dublin III] tumačiti

      – na način da neuručenje brošure iz članka 4. stavaka 2. i 3. [te] Uredbe osobi koja se nalazi u uvjetima opisanima u članku 23. stavku 1. [navedene] Uredbe samo po sebi dovodi do neotklonjive ništetnosti odluke o transferu (te eventualno i do odgovornosti za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu države članice kojoj je osoba podnijela novi zahtjev)?

      – ili pak na način da je na tužitelju da dokaže pred sudom da bi, da mu je bila uručena brošura, postupak imao drukčiji ishod?

   b. Treba li članak 27. [Uredbe Dublin III] tumačiti

      – na način da neuručenje brošure iz članka 29. [Uredbe o Eurodacu] osobi koja se nalazi u uvjetima opisanima u članku 24. stavku 1. [Uredbe Dublin III] samo po sebi dovodi do neotklonjive ništetnosti odluke o transferu (te eventualno i do posljedičnog nužnog pružanja mogućnosti za podnošenje novog zahtjeva za međunarodnu zaštitu)?

      – ili pak na način da je na tužitelju da dokaže pred sudom da bi, da mu je bila uručena brošura, postupak imao drukčiji ishod?"

Postupak pred Sudom

62 Sudovi koji su uputili zahtjeve u predmetima C-254/21, C-297/21, C-315/21 i C-328/21 zatražili su primjenu ubrzanog postupka ili prioritetno postupanje iz članka 105. odnosno članka 53. stavka 3. Poslovnika Suda.

63 U potporu tim zahtjevima ti sudovi u biti se pozivaju na nastojanje da se otkloni neizvjesnost u kojoj se nalaze dotične osobe, potreba koja proizlazi iz prava Unije i nacionalnog prava, da se odluke u glavnom postupku donose brzo, osobito uzimajući u obzir velik broj postupaka u tijeku koji se odnose na slična pitanja, kao i hitnost rješavanja razlika koje obilježavaju nacionalnu sudsku praksu u tom području.

64 Odlukama predsjednika Suda od 14. lipnja i 6. srpnja 2021. navedeni sudovi obaviješteni su o odbijanju zahtjevâ za ubrzani postupak. Te se odluke temelje na sljedećim razlozima. S jedne strane, učinci odluka o transferu o kojima je riječ u tim predmetima suspendirane su do odgovora Suda. S druge strane, argumentima koje su istaknuli isti sudovi ne može se dokazati potreba za odlučivanjem u okviru ubrzanog postupka u skladu s člankom 105. Poslovnika.

65 U tom pogledu valja podsjetiti na to da, prema ustaljenoj sudskoj praksi, ni puki interes pojedinaca, neovisno o tome je li važan i legitiman, da se što je prije moguće utvrdi doseg prava koja imaju na temelju prava Unije, ni znatan broj osoba ili pravnih situacija na koje se može odnositi odluka koju sud koji je uputio zahtjev mora donijeti nakon što je Sudu uputio zahtjev za prethodnu odluku (rješenje predsjednika Suda od 22. studenoga 2018., Globalcaja, C-617/18, EU:C:2018:953, t. 13. i 14. i navedena sudska praksa), ni argument koji se temelji na tome da svaki zahtjev za prethodnu odluku koji se odnosi na Uredbu Dublin III zahtijeva brz odgovor (rješenje predsjednika Suda od 20. prosinca 2017., M. A. i dr., C-661/17, EU:C:2017:1024, t. 17. i navedena sudska praksa), ni okolnost da je zahtjev za prethodnu odluku podnesen u okviru postupka koji je u nacionalnom sustavu hitan ili da je sud koji je uputio zahtjev dužan učiniti sve kako bi osigurao

brzo rješavanje glavnog predmeta (rješenje predsjednika Suda od 25. siječnja 2017., Hassan, C-647/16, EU:C:2017:67, t. 12. i navedena sudska praksa), naposljetku, ni potreba za ujednačavanjem različite nacionalne sudske prakse (rješenje predsjednika Suda od 30. travnja 2018., Oro Efectivo, C-185/18, EU:C:2018:298, t. 17.), sami po sebi ne dostaju da opravdaju korištenje ubrzanim postupkom.

66 Što se tiče zahtjeva za prioritetno postupanje, sudovi koji su uputili zahtjeve u predmetima C-315/21 i C-328/21 obaviješteni su da nije moguće prioritetno postupanje primjenom članka 53. stavka 3. Poslovnika, jer ta odluka predsjednika Suda ne predstavlja odbijanje njihovih zahtjeva s obzirom na to da Poslovnik ne predviđa mogućnost da sud koji je uputio zahtjev traži prioritetno postupanje povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju te odredbe.

67 Odlukom od 6. srpnja 2021. predmeti C-228/21 C-254/21, C-297/21, C-315/21 i C-328/21 spojeni su u svrhu pisanog i usmenog dijela postupka te radi donošenja presude.

O prethodnim pitanjima

68 Zahtjevi za prethodnu odluku upućeni su u okviru sporova o zakonitosti odluka o transferu koje je na temelju nacionalnih odredbi kojima se provodi članak 26. stavak 1. Uredbe Dublin III donijelo Ministarstvo unutarnjih poslova.

69 U svim glavnim predmetima odluke o transferu u pogledu predmetnih osoba nisu donesene u svrhu njihova prihvata od strane zamoljene države članice na temelju članka 18. stavka 1. točke (a) Uredbe Dublin III, nego radi njihova ponovnog prihvata od strane te države članice na temelju članka 18. stavka 1. točaka (b) ili (d) te uredbe, ovisno o slučaju.

70 Kako u kojem glavnom postupku, ističu se ili jedna ili druga ili obje sljedeće problematike.

71 Prva problematika o kojoj je riječ u predmetima C-228/21, C-315/21 i C-328/21 odnosi se na pravo na informacije iz članka 4. Uredbe Dublin III i članka 29. Uredbe Eurodac kao i na održavanje osobnog intervjua iz članka 5. Uredbe Dublin III. Konkretnije, odnosi se na posljedice koje za zakonitost odluke o transferu treba izvesti iz neuručenja zajedničke brošure iz članka 4. stavka 2. Uredbe Dublin III i članka 29. stavka 3. Uredbe o Eurodacu, kao i iz neprovođenja osobnog intervjua predviđenog u članku 5. Uredbe Dublin III.

72 Druga problematika, o kojoj je riječ u predmetima C-254/21, C-297/21 i C-315/21, odnosi se na to je li sud zadužen za ispitivanje zakonitosti odluke o transferu uzeo u obzir opasnost povezanu s „neizravnim prisilnim udaljenjem ili vraćanjem" dotične osobe i, prema tome, povredu odgovorne države članice načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja.

Pitanja u predmetima C-228/21 i C-328/21, te prva dva pitanja u predmetu C-315/21

73 Tim pitanjima, koja valja ispitati zajedno, sudovi koji su uputili zahtjev u predmetima C-228/21, C-315/21 i C-328/21 u biti pitaju treba li Uredbu Dublin III, osobito njezine članke 4., 5. i 27., kao i Uredbu Eurodac, osobito njezin članak 29., tumačiti na način da neuručenje zajedničke brošure i/ili neodržavanje osobnog intervjua, predviđeno tim odredbama, dovodi do ništavosti odluke o transferu donesene u okviru postupka ponovnog prihvata osobe iz članka 23. stavka 1. ili članka 24. stavka 1. Uredbe Dublin III, neovisno o konkretnim posljedicama gore navedenog nepoštovanja na sadržaj te odluke o transferu i na određivanje odgovorne države članice.

74 U tom kontekstu valja ispitati opseg prava na informacije i prava na osobni intervju, a zatim posljedice povezane s povredom tih prava.

Pravo na informacije (članak 4. Uredbe Dublin III i članak 29. Uredbe o Eurodacu)

75 Najprije valja istaknuti da se glavni predmeti ne odnose na odluke o transferu donesene u okviru postupaka prihvata na temelju članka 21. Uredbe Dublin III, nego u okviru postupaka za ponovni prihvat osoba navedenih u člancima 23. i 24. te uredbe. Konkretnije, u predmetu C-228/21, taj se ponovni prihvat odnosi na osobu koja je prethodno podnijela zahtjev za međunarodnu zaštitu u drugoj državi članici u kojoj se isti upravo razmatra, što je situacija iz članka 18. stavka 1. točke (b) te uredbe. Osim toga, u predmetima C-315/21 i C-328/21 ponovni prihvat odnosi se na osobe koje su prethodno podnijele zahtjev za međunarodnu zaštitu u drugoj državi članici u kojoj je bio odbijen, što odgovara situaciji iz članka 18. stavka 1. točke (d) navedene uredbe.

76 Usto, u predmetima C-228/21 i C-315/21, svaka od dotičnih osoba podnijela je naknadni zahtjev za azil u Italiji, dok u predmetu C-328/21 iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da osoba GE nije podnijela zahtjev za međunarodnu zaštitu u Italiji, nego je ondje nezakonito boravila. Međutim, iz spisa kojim Sud raspolaže u tom predmetu proizlazi da osoba GE tvrdi da je tretirana kao takva samo zato što Ministarstvo unutarnjih poslova nije pravilno uzelo u obzir njezin zahtjev za međunarodnu zaštitu, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.

77 U tom kontekstu naknadnih zahtjeva za međunarodnu zaštitu (predmeti C-228/21 i C-315/21) i – pod uvjetom da to provjeri sud koji je uputio zahtjev – nezakonitog boravka koji je uslijedio nakon zahtjeva za međunarodnu zaštitu podnesenog u drugoj državi članici (predmet C-328/21), Sudu se postavlja pitanje je li i u kojoj mjeri državi članici nametnuta obveza informiranja iz članka 4. Uredbe Dublin III i obveza iz članka 29. stavka 1. Uredbe o Eurodacu.

78 Prilikom tumačenja odredbe prava Unije valja uzeti u obzir ne samo njezin tekst nego i kontekst u kojemu se nalazi te ciljeve propisa kojeg je dio (vidjeti, u tom smislu, presudu od 7. studenog 2019., UNESA i dr., C-105/18 do C-113/18, EU:C:2019:935, t. 31. i navedenu sudsku praksu).

79 Najprije, što se tiče teksta predmetnih odredbi i, kao prvo, teksta članka 4. Uredbe Dublin III, valja istaknuti, kao prvo, da se u skladu sa stavkom 2. tog članka 4. „[p]odaci iz stavka 1. daju u pisanom obliku" i da „[d]ržave članice koriste zajedničku brošuru sastavljenu u tu svrhu u skladu sa stavkom 3.". Kao drugo, ni stavak 1. navedenog članka 4. ni njegovo upućivanje na članak 20. stavak 2. iste uredbe ne prave razliku ovisno o tome je li zahtjev za međunarodnu zaštitu na koji se odnose prvi ili naknadni zahtjev. Konkretno, potonja odredba općenito opisuje trenutak u kojem se smatra da je zahtjev za međunarodnu zaštitu podnesen. Stoga je se ne može shvatiti kao da se odnosi samo na prvi zahtjev. Uostalom, kao što je to nezavisna odvjetnica navela u točki 75. svojeg mišljenja, to tumačenje proizlazi i iz članka 23. stavka 2. drugog podstavka in fine Uredbe Dublin III, koji upućuje na članak 20. stavak 2. iste uredbe kad je riječ o zahtjevu za međunarodnu zaštitu koji je uslijedio nakon prvog zahtjeva.

80 Iz prethodno navedenog proizlazi da, prema svojem doslovnom tumačenju, članak 4. Uredbe Dublin III zahtijeva uručenje zajedničke brošure čim se podnese zahtjev za međunarodnu zaštitu, neovisno o tome radi li se o prvom zahtjevu ili ne.

81 Što se tiče, kao drugo, članka 29. Uredbe Eurodac, na koji se odnosi drugo pitanje točka (b), u predmetu C-328/21, valja istaknuti, kao prvo, da se stavkom 1. točkom (b) tog članka određuje da „država članica podrijetla u pisanom obliku obavješćuje osobu […] iz članka 17. stavka 1. [odnosno

državljanina treće zemlje ili osobu bez državljanstva koja nezakonito boravi na državnom području države članice] […] o svrsi obrade podataka te osobe u Eurodacu uključujući opis ciljeva [Uredbe Dublin III], u skladu s člankom 4. iste […]".

82 Kao drugo, članak 29. stavak 2. drugi podstavak Uredbe o Eurodacu precizira da „[k]ada je riječ o osobi iz članka 17. stavka 1., podaci iz stavka 1. ovog članka osiguravaju se najkasnije u trenutku slanja podataka koji se odnose na tu osobu središnjem sustavu. […]"

83 Kao treće, članak 29. stavak 3. Uredbe o Eurodacu određuje da „ [u] skladu s postupkom iz članka 44. stavka 2. [Uredbe Dublin III] sastavlja se zajednička brošura koja sadrži barem podatke iz stavka 1. ovog članka i podatke iz članka 4. stavka 1. navedene Uredbe".

84 Iz toga slijedi da, u skladu s njegovim doslovnim tumačenjem, članak 29. Uredbe Eurodac zahtijeva uručenje zajedničke brošure svakom državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva koja nezakonito boravi na državnom području države članice i čiji se otisci prstiju uzimaju i šalju središnjem sustavu, pri čemu se to uručenje mora provesti najkasnije u trenutku tog slanja, neovisno o tome je li ta osoba prethodno podnijela zahtjev za međunarodnu zaštitu u drugoj državi članici.

85 Nadalje, ta doslovna tumačenja članka 4. Uredbe Dublin III i članka 29. Uredbe o Eurodacu potkrijepljena su normativnim kontekstom tih odredbi.

86 Što se tiče, kao prvo, članka 4. Uredbe Dublin III, on se nalazi u poglavlju II. te uredbe naslovljenom „Opća načela i zaštitne mjere". Kao što je to istaknula nezavisna odvjetnica u točki 76. svojeg mišljenja, odredbe tog poglavlja primjenjuju se na sve situacije obuhvaćene područjem primjene Uredbe Dublin III, a ne samo na posebnu situaciju, kao što je to podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu prvi puta.

87 Osim toga, iz članka 16.a stavka 1. Uredbe br. 1560/2003 proizlazi da je cilj zajedničke brošure iz Priloga X. toj uredbi obavijestiti „sve" podnositelje zahtjeva za međunarodnu zaštitu o odredbama Uredbe Dublin III i Uredbe o Eurodacu. Taj Prilog X. dijeli se na dva dijela, odnosno dio A i dio B. Dio A tog priloga sadržava obrazac zajedničke brošure za svakog podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu, bez obzira na njegovu situaciju. Dio B tog priloga sadržava obrazac zajedničke brošure koja je usto namijenjena uručenju dotičnoj osobi u svim slučajevima u kojima država članica smatra da bi druga država članica mogla biti odgovorna za razmatranje zahtjeva za azil, uključujući, s obzirom na općenitost izraza sadržanih u okviru i pripadajuću bilješku iz tog dijela A, navedenih u točki 32. ove presude, kada prilikom podnošenja naknadnog zahtjeva za međunarodnu zaštitu država članica koja o njemu odlučuje smatra da bi druga država članica mogla biti odgovorna za ispitivanje tog zahtjeva.

88 Što se tiče, kao drugo, članka 29. Uredbe o Eurodacu valja uzeti u obzir činjenicu da članak 1. te uredbe određuje da je svrha sustava Eurodac „pružati pomoć pri određivanju koja je država članica, na temelju Uredbe [Dublin III] odgovorna za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u državi članici podnio državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva te olakšavanje primjene Uredbe [Dublin III] pod uvjetima utvrđenim ovom Uredbom".

89 U tom pogledu, cilj je Priloga XIII. Uredbi br. 1560/2003, naslovljenog „Informacije za državljane trećih zemalja ili osobe bez državljanstva koje ilegalno borave u državi članici u skladu s člankom 29. stavkom 3. Uredbe [o Eurodacu]", obavijestiti dotičnu osobu o tome da nadležna tijela države članice u kojoj nezakonito boravi mogu uzeti otiske prstiju, u skladu s mogućnošću

koja im je dana u članku 17. Uredbe o Eurodacu, te koju moraju izvršavati kada smatraju da je potrebno provjeriti je li ta osoba prethodno podnijela zahtjev za međunarodnu zaštitu u drugoj državi članici. Taj Prilog XIII. sadržava okvir i bilješku koja se na njega odnosi, navedene u točki 34. ove presude, u kojoj se osobi koja nezakonito boravi pojašnjava da će, ako nadležna tijela smatraju da je ta osoba mogla podnijeti takav zahtjev u drugoj državi članici koja bi mogla biti odgovorna za njegovo razmatranje, navedena osoba dobiti detaljnije informacije o postupku koji slijedi i njegovim učincima na nju i za njezina prava, pri čemu su te informacije one navedene u dijelu B Priloga X. Uredbi br. 1560/2003.

90 Taj normativni kontekst potvrđuje da državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva koja nezakonito boravi na državnom području države članice i čije otiske prstiju nadležno tijelo te države članice uzima i šalje središnjem sustavu u skladu s člankom 17. Uredbe o Eurodacu radi provjere postoji li eventualni zahtjev za međunarodnu zaštitu koji je već podnesen u drugoj državi članici, mora primiti obavijest od nadležnih nacionalnih tijela o zajedničkoj brošuri. Valja dodati da ta obavijest treba obuhvaćati i dio B Priloga X. Uredbi br. 1560/2003, koji se odnosi na slučaj u kojem nadležna tijela imaju razloga vjerovati da bi druga država članica mogla biti odgovorna za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu, kao i dio A tog priloga, u kojem je okupljena većina informacija o Eurodacu, kao što to uostalom odražava bilješka na dnu stranice u dijelu B tog priloga, navedena u točki 33. ove presude.

91 Naposljetku, što se tiče svrhe obveze informiranja, talijanska vlada i Europska komisija u svojim očitovanjima ističu, temeljeći svoju odluku na presudi od 2. travnja 2019., H. i R. (C-582/17 i C-583/17, EU:C:2019:280), da je ona dio konteksta određivanja odgovorne države članice.

92 Prema mišljenju tih zainteresiranih stranaka, u slučaju postupaka za ponovni prihvat na temelju članaka 23. ili 24. Uredbe Dublin III, koji se primjenjuju na osobe iz članka 20. stavka 5. ili članka 18. stavka 1. točaka (b), (c) ili (d) te uredbe, postupak za određivanje odgovorne države članice je, u slučajevima iz potonje odredbe, već dovršen u državi članici ili, u slučaju iz tog članka 20. stavka 5., prekinut ili je još u tijeku u državi članici na kojoj je da ga završi. Stoga nije na državi članici moliteljici da u okviru postupka ponovnog prihvata odredi odgovornu državu članicu, što je zadaća druge države članice, neovisno o tome je li on završen ili ne.

93 Stoga talijanska vlada i Komisija smatraju da uručenje zajedničke brošure, u skladu s obvezama informiranja iz članka 4. Uredbe Dublin III i članka 29. Uredbe o Eurodacu, nema korisnu svrhu u kontekstu postupka ponovnog prihvata, barem što se tiče pitanja određivanja odgovorne države članice.

94 Međutim, u tom pogledu valja istaknuti da pitanje određivanja odgovorne države članice nije nužno konačno okončano u fazi postupka za ponovni prihvat.

95 Točno je da je Sud u točkama 67. do 80. presude od 2. travnja 2019., H. i R. (C-582/17 i C-583/17, EU:C:2019:280), u biti presudio da, s obzirom na to da je odgovornost za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu već utvrđena, ne treba ponovno primijeniti pravila kojima se uređuje postupak utvrđivanja te odgovornosti, među kojima su u prvom redu kriteriji navedeni u poglavlju III. Uredbe Dublin III.

96 Međutim, činjenica da ne treba provesti takvo novo određivanje odgovorne države članice ne znači, kao što je to također u biti istaknula nezavisna odvjetnica u točki 81. svojeg mišljenja, da država članica koja namjerava podnijeti ili je podnijela zahtjev za ponovni prihvat može ignorirati informacije koje joj je podnositelj zahtjeva priopćio i koje bi mogle spriječiti takav zahtjev za ponovni prihvat i naknadni transfer te osobe u zamoljenu državu članicu.

97 Naime, dokazi koji se odnose na prestanak odgovornosti države članice koji se traže na temelju odredbi članka 19. Uredbe Dublin III (vidjeti u tom smislu presudu od 7. lipnja 2016., Karim, C-155/15, EU:C:2016:410, t. 27.), koji se odnose na nepoštovanje roka podnošenja zahtjeva za ponovni prihvat iz članka 23. stavka 3. te uredbe (vidjeti po analogiji, presudu od 26. srpnja 2017., Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, t. 55.), koji se odnose na nepoštovanje od strane države moliteljice roka za transfer iz članka 29. stavka 2. navedene uredbe (vidjeti u tom smislu presudu od 25. listopada 2017., Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, t. 46.), koji se odnose na postojanje sustavnih nedostataka u zamoljenoj državi iz članka 3. stavka 2., drugog podstavka iste uredbe (vidjeti u tom smislu presudu od 19. ožujka 2019., Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, t. 85. i 86.), ili pak na postojanje, uzimajući u obzir zdravstveno stanje dotične osobe, stvarne i utvrđene opasnosti od nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja u slučaju transfera u zamoljenu državu članicu (vidjeti u tom smislu presudu od 16. veljače 2017., C. K. i dr., C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, t. 96.), mogu dovesti do izmjene određenja odgovorne države članice.

98 Osim toga, Sud je presudio da u skladu s načelom lojalne suradnje u situaciji iz članka 20. stavka 5. iste uredbe država članica ne može valjano uputiti zahtjev za ponovni prihvat ako dotična osoba nadležnom tijelu podnese elemente koji jasno utvrđuju da se tu državu članicu na temelju navedenih kriterija odgovornosti mora smatrati odgovornom za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu primjenom kriterija odgovornosti utvrđenih u člancima 8. do 10. te uredbe. Upravo suprotno, u takvoj situaciji na toj je državi članici da prizna svoju odgovornost (presuda od 2. travnja 2019., H. i R., C-582/17 i C-583/17, EU:C:2019:280, t. 83.)

99 Konačno, članak 7. stavak 3. Uredbe Dublin III izričito određuje da „[u] vezi s primjenom kriterija iz članaka 8., 10. i 16., države članice uzimaju u obzir sve raspoložive dokaze o prisutnosti članova obitelji, rođaka ili bilo kojih drugih osoba u rodbinskom odnosu s podnositeljem zahtjeva na državnom području države članice, pod uvjetom da su takvi dokazi predočeni prije nego što druga država članica prihvati zahtjev za prihvat ili ponovni prihvat predmetne osobe, u skladu s člankom 22. odnosno 25., i da o prethodnim zahtjevima za međunarodnu zaštitu podnositelja zahtjeva još nije donesena prva odluka o meritumu”.

100 Iz pojašnjenja navedenih u točkama 96. do 99. ove presude proizlazi da, suprotno onomu što tvrde talijanska vlada i Komisija, dotična osoba može istaknuti određen broj razmatranja koja u situacijama iz članka 18. stavka 1. točaka (b), (c) ili (d) Uredbe Dublin III mogu izmijeniti određivanje odgovorne države članice do kojeg je prethodno došlo u drugoj državi članici ili, u situaciji obuhvaćenoj člankom 20. stavkom 5. te uredbe, utjecati na takvo određivanje.

101 Slijedom toga, svrha uručenja zajedničke brošure, čiji je cilj pružiti predmetnoj osobi informacije o primjeni Uredbe Dublin III i o njezinim pravima u kontekstu određivanja odgovorne države članice, ide u prilog tumačenju članka 4. Uredbe Dublin III i članka 29. Uredbe o Eurodacu koje proizlazi iz teksta tih odredbi i koje je navedeno u točkama 80. i 84. ove presude.

102 Iz svih prethodnih razmatranja proizlazi da članak 4. Uredbe Dublin III i članak 29. Uredbe o Eurodacu treba tumačiti na način da se obveza pružanja u njima navedenih informacija, osobito zajedničke brošure, nameće kako u okviru prvog zahtjeva za međunarodnu zaštitu i u okviru

postupka prihvata iz članka 20. stavka 1. odnosno članka 21. stavka 1. Uredbe Dublin III, tako i u okviru naknadnog zahtjeva za međunarodnu zaštitu i situacije iz članka 17. stavka 1. Uredbe o Eurodacu, koji mogu dovesti do postupaka za ponovni prihvat iz članka 23. stavka 1. i članka 24. stavka 1. Uredbe Dublin III.

Osobni intervju (članak 5. Uredbe Dublin III)

103 Iz članka 5. stavka 1. Uredbe Dublin III proizlazi da, da se olakša postupak određivanja odgovorne države članice, država članica koja provodi taj postupak s podnositeljem zahtjeva vodi osobni intervju, te da taj intervju također omogućuje da podnositelj zahtjeva ispravno razumije informacije koje dobiva u skladu s člankom 4. te uredbe.

104 U tim su okolnostima razmatranja koja se odnose na obvezu informiranja iz točaka 96. do 100. ove presude relevantna i u pogledu osobnog intervjua predviđenog člankom 5. Uredbe Dublin III.

105 Naime, iako je svrha zajedničke brošure informirati dotičnu osobu o primjeni Uredbe Dublin III, osobni intervju predstavlja sredstvo provjere razumije li ta osoba informacije koje su joj pružene u toj brošuri i predstavlja dobru priliku, pa čak i jamstvo da ta osoba može nadležnom tijelu priopćiti informacije koje mogu navesti dotičnu državu članicu da ne podnese zahtjev za ponovni prihvat drugoj državi članici ili čak, ako je to potrebno, da spriječi transfer navedene osobe.

106 Iz toga slijedi da, suprotno onomu što tvrde talijanska vlada i Komisija, članak 5. Uredbe Dublin III treba tumačiti na način da se obveza održavanja osobnog intervjua iz tog članka nameće kako u okviru prvog zahtjeva za međunarodnu zaštitu i postupka prihvata iz članka 20. stavka 1. odnosno članka 21. stavka 1. Uredbe Dublin III, tako i u okviru naknadnog zahtjeva za međunarodnu zaštitu i situacije iz članka 17. stavka 1. Uredbe o Eurodacu, koji mogu dovesti do postupaka za ponovni prihvat iz članka 23. stavka 1. i članka 24. stavka 1. Uredbe Dublin III.

Posljedice povrede prava na informacije i prava na osobni intervju

107 Kao što je to Sud već presudio, u tekstu članka 27. stavka 1. Uredbe Dublin III, kojim se predviđa da osoba na koju se odnosi odluka o transferu ima pravo na djelotvoran pravni lijek protiv takve odluke, ne spominje se nikakvo ograničenje argumenata na koje se može pozvati u okviru tog pravnog lijeka. Isto proizlazi iz teksta članka 4. stavka 1. točke (d) te uredbe, koji se odnosi na obvezu nadležnih tijela da obavijeste podnositelja zahtjeva o mogućnosti pobijanja odluke o transferu (vidjeti presudu od 7. lipnja 2016., Ghezelbash, C-63/15, EU:C:2016:409, t. 36.).

108 Međutim, doseg tog pravnog lijeka pobliže je opisan u uvodnoj izjavi 19. Uredbe Dublin III, u kojoj se napominje da bi radi osiguravanja poštovanja međunarodnog prava djelotvoran pravni lijek uspostavljen navedenom uredbom protiv odluka o transferu trebao obuhvatiti, s jedne strane, ispitivanje primjene same uredbe i, s druge strane, ispitivanje činjeničnog i pravnog stanja u državi članici u koju se podnositelja zahtjeva transferira (presuda od 15. travnja 2021., État belge (Elementi nastali nakon odluke o transferu), C-194/19, EU:C:2021:270, t. 33. i navedena sudska praksa).

109 Usto, iz sudske prakse Suda proizlazi da, uzimajući u obzir osobito opći razvoj sustava određivanja države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu podnesenog u jednoj od država članica – do kojeg je došlo usvajanjem Uredbe Dublin III i njezinih ciljeva – članak 27. stavak 1. navedene uredbe treba tumačiti na način da se pravni lijek koji se njome propisuje protiv

odluke o transferu mora moći odnositi i na poštovanje pravila o određivanju odgovornosti za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu i na njome propisana postupovna jamstva (presuda od 15. travnja 2021., État belge (Elementi nastali nakon odluke o transferu), C-194/19, EU:C:2021:270, t. 34. i navedena sudska praksa).

110 Međutim, i obveze informiranja predviđene u članku 4. Uredbe Dublin III, članku 29. stavku 1. točki (b) i članku 29. stavku 3. Uredbe o Eurodacu, kao i osobni intervju predviđen u članku 5. Uredbe Dublin III, postupovna su jamstva koja se moraju osigurati odnosnoj osobi ili osobi na koju bi se to mogao odnositi, među ostalim, putem postupka ponovnog prihvata na temelju članka 23. stavka 1. ili članka 24. stavka 1. potonje uredbe. Iz toga slijedi da se pravni lijek predviđen člankom 27. stavkom 1. Uredbe Dublin III protiv odluke o transferu u načelu mora moći odnositi na povredu obveza iz tih odredbi, a osobito na neuručivanje zajedničke brošure, kao i na neprovođenje osobnog intervjua.

111 Što se tiče posljedica koje se mogu pripisati povredi jedne i/ili druge od tih obveza, valja istaknuti da Uredba Dublin III ne daje pojašnjenja u tom pogledu.

112 Kad je riječ o Uredbi o Eurodacu, iako se u njezinu članku 37. određuje odgovornost država članica prema svakoj osobi ili državi članici koja je pretrpjela štetu zbog nezakonite obrade ili drugog djelovanja koje nije u skladu s tom uredbom, ona ne daje nikakvo pojašnjenje u pogledu posljedica koje bi u pogledu odluke o transferu mogle proizaći iz nepoštovanja obveze informiranja predviđene člankom 29. stavkom 1. točkom (b) i člankom 29. stavkom 3. te uredbe, na što se podsjeća u okviru kao i u bilješci na dnu stranice koja se na njega odnosi i koji se nalaze u Prilogu XIII. Uredbi br. 1560/2003, kao što je to već istaknuto u točki 89. ove presude.

113 U skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda, kada u određenom području u pravu Unije ne postoje pravila, unutarnji pravni poredak svake države članice treba, na temelju načela procesne autonomije, uspostaviti postupovna pravila za sudske postupke koji trebaju osigurati zaštitu prava pojedinaca, ali pod uvjetom da ona nisu nepovoljnija od onih koja uređuju slične situacije u unutarnjem pravu (načelo ekvivalentnosti) i da ne čine u praksi nemogućim ili pretjerano otežanim korištenje prava dodijeljenih pravom Unije (načelo djelotvornosti) (presuda od 15. travnja 2021., État belge (Elementi nastali nakon odluke o transferu), C-194/19, EU:C:2021:270, t. 42. i navedena sudska praksa). To osobito vrijedi što se tiče pravnih posljedica, u pogledu odluke o transferu, povrede obveze informiranja i/ili obveze vođenja predmetnog osobnog intervjua (vidjeti u tom smislu presudu od 16. srpnja 2020., Addis, C-517/17, EU:C:2020:579, t. 56. i 57. te navedenu sudsku praksu).

114 U ovom se slučaju ipak čini da iz odluka kojima se upućuju zahtjevi za prethodnu odluku i teksta prethodnih pitanja proizlazi da pravo države članice kojoj pripadaju sudovi koji su uputili zahtjeve ne omogućuje samo po sebi da se navedene pravne posljedice utvrde sa sigurnošću i da ti sudovi tim pitanjima konkretno žele saznati na koji su način pozvani sankcionirati takve povrede.

115 U tim okolnostima, Sud treba utvrditi koje su posljedice u tom pogledu povezane s načelom djelotvornosti.

116 Što se tiče, kao prvo, pravnih posljedica koje mogu – što se tiče tog načela – proizaći zbog neprovođenja osobnog intervjua predviđenog u članku 5. Uredbe Dublin III, a koje se razmatraju s gledišta načela djelotvornosti, najprije valja uputiti na presudu od 16. srpnja 2020., Addis (C-517/17, EU:C:2020:579), donesenu u pogledu situacije u kojoj je državljanin treće zemlje, koji je već uživao status izbjeglice u državi članici, prigovarao nadležnom tijelu druge države članice u

kojoj je podnijelo drugi zahtjev za međunarodnu zaštitu da ga nije saslušalo prije odbacivanja njegova zahtjeva za azil kao nedopuštenog u skladu s člankom 33. stavkom 2. točkom (a) Direktive o postupcima. Međutim, navedenom je presudom Sud presudio da, s obzirom na načelo djelotvornosti, članke 14. i 34. Direktive o postupcima treba tumačiti na način da im se protivi nacionalni propis na temelju kojeg povreda obveze omogućavanja osobnog razgovora podnositelju zahtjeva za međunarodnu zaštitu, prije donošenja odluke o nedopuštenosti na temelju članka 33. stavka 2. točke (a) te direktive, ne dovodi do poništenja te odluke i ponovnog upućivanja predmeta tijelu odlučivanja, osim ako taj propis ne omogućuje tom podnositelju zahtjeva da u okviru žalbenog postupka protiv te odluke na saslušanju osobno iznese sve svoje argumente protiv navedene odluke uz poštovanje svih primjenjivih uvjeta i temeljnih jamstava iz članka 15. navedene direktive te ako, čak i uzimajući u obzir te navode, nije moguće donijeti nikakvu drugu odluku.

117 U tom pogledu Sud je u točki 70. navedene presude osobito naglasio da članci 14., 15. i 34. Direktive o postupcima, s jedne strane, na obvezujući način propisuju da države članice moraju podnositelju zahtjeva omogućiti osobni razgovor kao i konkretna i detaljna pravila koja se odnose na način na koji se taj razgovor mora provesti i, s druge strane, nastoje osigurati da se podnositelju zahtjeva pruži mogućnost da podnese, u suradnji s nadležnim tijelom za taj razgovor, sve relevantne elemente za ocjenu dopuštenosti i, prema potrebi, osnovanosti svojeg zahtjeva za međunarodnu zaštitu, što tom razgovoru daje ključnu važnost u postupku razmatranja tog zahtjeva.

118 Sud je dodao da u slučaju neprovođenja osobnog razgovora pred nadležnim tijelom, sve dok takav razgovor nije proveden pred sudom koji odlučuje o žalbi protiv odluke o nedopuštenosti koju je donijelo to tijelo i uz poštovanje svih uvjeta propisanih Direktivom o postupcima, ne može se zajamčiti učinkovitost prava na saslušanje u tom kasnijem stadiju postupka (presuda od 16. srpnja 2020., Addis, C-517/17, EU:C:2020:579, t. 71. in fine).

119 Međutim, valja istaknuti da posljedice koje proizlaze iz primjene članka 33. stavka 2. točke (a) Direktive o postupcima, odnosno nedopuštenost zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u državi članici podnijela osoba koja već uživa međunarodnu zaštitu koju je priznala prva država članica i njezino vraćanje u prvu državu članicu nisu ozbiljnije od onih koje proizlaze iz primjene članka 23. stavka 1. i članka 24. stavka 1. Uredbe Dublin III, a koje osobe bez međunarodne zaštite izlažu ponovnom prihvatu.

120 Konkretnije, situacija iz članka 33. stavka 2. točke (a) Direktive o postupcima čak je a priori blaža u pogledu posljedica za dotičnu osobu od one iz članka 18. stavka 1. točke (d) Uredbe Dublin III, u kojoj se zahtjev za ponovni prihvat odnosi na osobu čiji je zahtjev za međunarodnu zaštitu zamoljena država članica odbila. Naime, u potonjem slučaju, osobi na koju se odnosi ponovni prihvat ne izlaže se, kao što je to slučaj zbog nedopuštenosti njezina zahtjeva za azil, vraćanju u državu članicu u kojoj već uživa međunarodnu zaštitu, već tomu da je zamoljena država članica udalji u njezinu zemlju podrijetla.

121 Usto, i kao što je to u biti istaknula nezavisna odvjetnica u točkama 134. do 136. svojeg mišljenja, i odluka o nedopuštenosti zahtjeva za međunarodnu zaštitu donesena na temelju članka 33. stavka 2. točke (a) Direktive o postupcima i odluka o transferu kojom se provodi ponovni prihvat iz članaka 23. i 24. Uredbe Dublin III zahtijevaju da dotična osoba ne bude izložena opasnosti od povrede članka 4. Povelje, što se može provjeriti na temelju osobnog intervjua u obama slučajevima. Osobni intervju omogućuje, osim toga, da se utvrdi prisutnost članova obitelji, rođaka ili bilo koje druge osobe u rodbinskom odnosu s podnositeljem zahtjeva na državnom

području države članice moliteljice. On također omogućuje isključiti da se smatra da državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva nezakonito boravi u državi dok je namjeravala podnijeti zahtjev za međunarodnu zaštitu.

122 Naposljetku, valja istaknuti da se, kao i kod razgovora predviđenog u članku 14. Direktive o postupcima, od obveze provođenja osobnog intervjua iz članka 5. Uredbe Dublin III može odstupiti samo u ograničenim okolnostima. U tom pogledu, isto kao što se i osobni razgovor na temelju zahtjeva za azil može propustiti, kao što proizlazi iz članka 14. stavka 2. točke (a) Direktive o postupcima, ako je tijelo odlučivanja u mogućnosti donijeti pozitivnu odluku u pogledu statusa izbjeglice na temelju dokaza kojima raspolaže, i odredbe članka 5. stavka 2. točke (b) i članka 5. stavka 3. Uredbe Dublin III zahtijevaju da se, u interesu osobe na koju se odnosi eventualni ponovni prihvat, osobni intervju predviđen člankom 5. te uredbe održi u svim slučajevima u kojima nadležno tijelo može donijeti odluku o transferu koja je protivna željama dotične osobe.

123 U tim okolnostima sudska praksa koja proizlazi iz presude od 16. srpnja 2020., Addis (C-517/17, EU:C:2020:579), što se tiče posljedica povrede obveze provođenja osobnog razgovora u kontekstu odluke o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu na temelju članka 33. stavka 2. točke (a) Direktive o postupcima, može se primijeniti u kontekstu postupaka ponovnog prihvata provedenih na temelju članka 23. stavka 1. i članka 24. stavka 1. Uredbe Dublin III.

124 Iz toga slijedi da, ne dovodeći u pitanje članak 5. stavak 2. Uredbe Dublin III, odluka o transferu mora biti poništena na temelju žalbe podnesene protiv potonje na temelju članka 27. te uredbe kojom se ističe neprovođenje osobnog intervjua predviđenog u tom članku 5., osim ako nacionalni propis omogućuje dotičnoj osobi da u okviru navedene žalbe osobno iznese sve svoje argumente protiv navedene odluke tijekom saslušanja u skladu s uvjetima i jamstvima iz navedenog članka 5. i ako ti argumenti ne mogu izmijeniti istu odluku.

125 Kao drugo, u slučaju da je osobni intervju predviđen u članku 5. Uredbe Dublin III, čija su glavna narav kao i postupovna jamstva koja ga okružuju prethodno istaknuta, doista proveden, ali da zajednička brošura koju je trebalo uručiti u skladu s obvezom informiranja iz članka 4. te uredbe ili članka 29. stavka 1. točke (b) Uredbe o Eurodacu nije uručena prije održavanja navedenog razgovora, važno je, kako bi se ispunili zahtjevi koji proizlaze iz načela djelotvornosti, provjeriti je li postupak bez te nepravilnosti mogao imati drukčiji ishod (vidjeti u tom smislu presudu od 10. rujna 2013., G. i R., C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, t. 38. te navedenu sudsku praksu).

126 Uloga nacionalnog suda u kontekstu takve povrede prava na informacije treba se stoga sastojati u provjeri, s obzirom na posebne činjenične i pravne okolnosti svakog slučaja, je li ta postupovna nepravilnost, unatoč održavanju osobnog intervjua, stvarno onemogućila osobu koja se na nju poziva da istakne svoje argumente u mjeri u kojoj je taj upravni postupak mogao za nju imati drukčiji ishod (vidjeti u tom smislu presudu od 10. rujna 2013., G. i R., C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, t. 44. i navedenu sudsku praksu).

127 S obzirom na prethodno navedeno, kad je riječ o obvezi informiranja, valja smatrati da pravo Unije, osobito članke 4. i 27. Uredbe Dublin III kao i članak 29. stavak 1. točku (b) Uredbe o Eurodacu, treba tumačiti na način da u slučaju kad je održan osobni intervju predviđen u članku 5. Uredbe Dublin III, ali nije uručena zajednička brošura koja se mora uručiti dotičnoj osobi u skladu s obvezom informiranja predviđenom u članku 4. Uredbe Dublin III ili u članku 29. stavku 1. točki (b) Uredbe o Eurodacu, nacionalni sud zadužen za ocjenu zakonitosti odluke o transferu može poništiti tu odluku samo ako smatra, s obzirom na posebne činjenične i

pravne okolnosti konkretnog slučaja, da je neuručenje zajedničke brošure, unatoč održavanju osobnog intervjua, toj osobi stvarno uskratilo mogućnost da iznese svoje argumente u tolikoj mjeri da je upravni postupak protiv nje mogao imati drukčiji ishod.

128 Slijedom toga, na pitanja upućena u predmetima C-228/21 i C-328/21 kao i na prva dva pitanja upućena u predmetu C-315/21 valja odgovoriti da:

– članak 4. Uredbe Dublin III i članak 29. Uredbe o Eurodacu treba tumačiti na način da obveza pružanja u njima navedenih informacija, osobito zajedničke brošure čiji se obrazac nalazi u Priloga X. Uredbi br. 1560/2003, postoji kako u okviru prvog zahtjeva za međunarodnu zaštitu i postupka prihvata iz članka 20. stavka 1. odnosno članka 21. stavka 1. Uredbe Dublin III, tako i u okviru naknadnog zahtjeva za međunarodnu zaštitu i situacije iz članka 17. stavka 1. Uredbe o Eurodacu, koji mogu dovesti do postupaka za ponovni prihvat iz članka 23. stavka 1. i članka 24. stavka 1. Uredbe Dublin III;

– članak 5. Uredbe Dublin III treba tumačiti na način da u njemu predviđena obveza održavanja osobnog intervjua postoji kako u okviru prvog zahtjeva za međunarodnu zaštitu i postupka prihvata iz članka 20. stavka 1. odnosno članka 21. stavka 1. Uredbe Dublin III, tako i u okviru naknadnog zahtjeva za međunarodnu zaštitu i situacije, poput one iz članka 17. stavka 1. Uredbe o Eurodacu, koja može dovesti do postupaka za ponovni prihvat iz članka 23. stavka 1. i članka 24. stavka 1. Uredbe Dublin III;

– pravo Unije, osobito članke 5. i 27. Uredbe Dublin III, treba tumačiti na način da, ne dovodeći u pitanje članak 5. stavak 2. te uredbe, odluka o transferu mora biti poništena po žalbi koja je protiv nje podnesena na temelju članka 27. navedene uredbe kojom se ističe neprovođenje osobnog intervjua predviđenog u navedenom članku 5., osim ako nacionalni propis omogućuje dotičnoj osobi da u okviru navedene žalbe osobno iznese sve svoje argumente protiv navedene odluke tijekom saslušanja u skladu s uvjetima i jamstvima iz potonjeg članka i ako ti argumenti ne mogu izmijeniti istu odluku;

– pravo Unije, osobito članke 4. i 27. Uredbe Dublin III te članak 29. stavak 1. točku (b) Uredbe o Eurodacu, treba tumačiti na način da u slučaju kad je održan intervju predviđen u članku 5. Uredbe Dublin III, ali nije uručena zajednička brošura koja se mora uručiti dotičnoj osobi u skladu s obvezom informiranja predviđenom u članku 4. Uredbe Dublin III ili u članku 29. stavku 1. točki (b) Uredbe o Eurodacu, nacionalni sud zadužen za ocjenu zakonitosti odluke o transferu može poništiti tu odluku samo ako smatra, s obzirom na posebne činjenične i pravne okolnosti konkretnog slučaja, da je neuručenje zajedničke brošure, unatoč održavanju osobnog intervjua, toj osobi stvarno uskratilo mogućnost da iznese svoje argumente u tolikoj mjeri da je upravni postupak protiv nje mogao imati drukčiji ishod.

Prvo, drugo i treće pitanje u predmetu C-254/21, drugo pitanje u predmetu C-297/21 i treće pitanje u predmetu C-315/21

129 Ovim pitanjima, koja valja ispitati zajedno, sudovi koji su uputili zahtjeve u predmetima C-254/21, C-297/21 i C-315/21 u biti pitaju omogućuje li članak 3. stavak 1. i stavak 2. drugi podstavak Uredbe Dublin III, u vezi s člankom 27. te uredbe i člancima 4., 19. i 47. Povelje, nacionalnom sudu da ispita postoji li opasnost od neizravnog prisilnog udaljenja ili vraćanja kojoj bi podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu bio izložen nakon transfera u zamoljenu državu članicu, s obzirom na to da je potonja već odbila zahtjev za međunarodnu zaštitu u pogledu tog podnositelja zahtjeva, čak i ako potonja država članica nema „sustavnih nedostataka u postupku

azila i uvjetima za prihvat podnositelja zahtjeva" u smislu članka 3. stavka 2. drugog podstavka Uredbe Dublin III. Konkretno, sudovi koji su uputili zahtjev u predmetima C-254/21 i C-315/21 pitaju se postoji li ta mogućnost kada nacionalni sud pojmu „zaštita unutar države" u smislu članka 8. Direktive o kvalifikaciji da tumačenje drukčije od onoga koje su prihvatila tijela zamoljene države članice ili smatra, za razliku od tih tijela, da u državi podrijetla postoji oružani sukob u smislu članka 15. točke (c) te direktive.

130 U tom pogledu valja podsjetiti, kao prvo, na to da pravo Unije počiva na temeljnoj pretpostavci da svaka država članica dijeli sa svim drugim državama članicama i priznaje da i one s njom dijele niz zajedničkih vrijednosti na kojima se temelji Unija, kako je navedeno u članku 2. UEU-a. Ta pretpostavka podrazumijeva i opravdava postojanje uzajamnog povjerenja među državama članicama u priznavanju tih vrijednosti i stoga u poštovanju prava Unije koje ih provodi, te u činjenici da se u njihovim nacionalnim pravnim porecima može pružiti jednakovrijedna i djelotvorna zaštita temeljnih prava priznatih Poveljom, osobito u njezinim člancima 1. i 4., u kojima se priznaje jedno od temeljnih vrijednosti Unije i njezinih država članica (presuda od 19. ožujka 2019., Ibrahim i dr., C-297/17, C-318/17, C-319/17 i C-438/17, EU:C:2019:219, t. 83. i navedena sudska praksa), odnosno ljudsko dostojanstvo koje među ostalim podrazumijeva zabranu nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja.

131 Načelo uzajamnog povjerenja među državama članicama u pravu Unije ima ključno značenje, što se tiče osobito područja slobode, sigurnosti i pravde koje čini Unija i na temelju kojeg, sukladno članku 67. stavku 2. UFEU-a osigurava da se osobe pri prijelazu unutarnjih granica ne provjeravaju i oblikuje zajedničku politiku azila, useljavanja i kontrole vanjskih granica koja se temelji na solidarnosti među državama članicama i koja je pravedna prema državljanima trećih zemalja. U tom kontekstu, načelo uzajamnog povjerenja svakoj od tih država nalaže da, osim u iznimnim okolnostima, smatra da sve ostale države članice poštuju pravo Unije i, osobito, njime priznata temeljna prava (vidjeti u tom smislu presudu od 19. ožujka 2019., Ibrahim i dr., C-297/17, C-318/17, C-319/17 i C-438/17, EU:C:2019:219, t. 84. i navedenu sudsku praksu).

132 Slijedom navedenog, u kontekstu zajedničkog europskog sustava azila, valja pretpostaviti da je postupanje prema podnositeljima zahtjeva za međunarodnu zaštitu u svakoj državi članici u skladu sa zahtjevima iz Povelje, Konvencije o statusu izbjeglica potpisane u Ženevi 28. srpnja 1951., kao i iz Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda potpisane u Rimu 4. studenoga 1950. (vidjeti u tom smislu presudu od 19. ožujka 2019., Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, t. 82. i navedenu sudsku praksu) i da se zabrana izravnog ili neizravnog prisilnog udaljenja ili vraćanja, kako je izričito predviđena u članku 9. Direktive o postupcima poštuje u svakoj od tih država.

133 Međutim, ne može se isključiti da će taj sustav u praksi imati velike poteškoće pri funkcioniranju u određenoj državi članici, tako da postoji ozbiljna opasnost da će se prema podnositeljima zahtjeva za međunarodnu zaštitu u toj državi članici postupati na način koji nije u skladu s njihovim temeljnim pravima (presuda od 19. ožujka 2019., Ibrahim i dr., C-297/17, C-318/17, C-319/17 i C-438/17, EU:C:2019:219, t. 86. i navedena sudska praksa).

134 Sud je tako već presudio da, u skladu s člankom 4. Povelje, države članice, uključujući nacionalne sudove, ne smiju provesti transfer podnositelja zahtjeva za azil u odgovornu državu članicu, određenu u skladu s Uredbom Dublin III, kad je očito da sustavne nepravilnosti u postupku azila i uvjeti za prihvat podnositelja zahtjeva za azil u toj državi članici predstavljaju ozbiljne i dokazane

razloge za vjerovanje da će podnositelj biti izložen stvarnoj opasnosti od nečovječnog i ponižavajućeg postupanja u smislu te odredbe (vidjeti u tom smislu presudu od 19. ožujka 2019., Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, t. 85. i navedenu sudsku praksu).

135 Sud je pojasnio da je taj transfer isključen ako takva opasnost proizlazi iz sustavnih nedostataka u postupku azila i uvjetima za prihvat podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu u državi članici prilikom ili nakon transfera. Za potrebe primjene tog članka 4. stoga nije relevantno bi li osoba o kojoj je riječ zbog svojeg transfera u odgovornu državu članicu bila izložena ozbiljnoj opasnosti od nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, u smislu Uredbe Dublin III, u samom trenutku transfera, tijekom postupka azila ili nakon tog postupka (presuda od 19. ožujka 2019., Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, t. 87. i 88.).

136 U vezi s time, kad sud pred kojim je u tijeku postupak protiv odluke o transferu raspolaže elementima koje je osoba o kojoj je riječ podnijela s ciljem dokazivanja postojanja takve opasnosti, taj je sud dužan na temelju objektivnih, pouzdanih, preciznih i ažuriranih elemenata i s obzirom na standard zaštite temeljnih prava zajamčen pravom Unije ocijeniti postoje li doista nedostaci, bilo sustavni ili općeniti bilo oni koji pogađaju određene skupine osoba (presuda od 19. ožujka 2019., Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, t. 90.).

137 U ovom slučaju, podložno provjerama koje su dužni provesti sudovi koji su uputili zahtjev u predmetima C-254/21, C-297/21 i C-315/21, osobe GU, XXX.XX ili PP se nisu pozvale na postojanje takvih nedostataka u odnosu na države članice koje će biti određene kao odgovorne za razmatranje njihova zahtjeva za međunarodnu zaštitu u tim trima predmetima.

138 Osim toga, u presudi od 16. veljače 2017., C. K. i dr. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127), Sud je u biti smatrao da članak 4. Povelje treba tumačiti na način da, čak i ako ne postoje utemeljeni razlozi za pretpostavku da postoje sustavni nedostaci u državi članici odgovornoj za razmatranje zahtjeva za azil, na tu se odredbu može pozivati kada nije isključeno da u konkretnom slučaju transfer tražitelja azila u okviru Uredbe Dublin III sadržava stvarnu i utvrđenu opasnost da će taj tražitelj stoga biti podvrgnut nečovječnom ili ponižavajućem postupanju u smislu navedenog članka.

139 Međutim, valja uzeti u obzir činjenicu da je, kao što to proizlazi iz točke 96. te presude, u predmetu u kojem je ona donesena stvarna i utvrđena opasnost da bi transfer dotične osobe kojim bi ona bila izložena nečovječnom i ponižavajućem postupanju bila povezana s opasnošću od znatnog i nepopravljivog pogoršanja njezina zdravstvenog stanja, s obzirom na to da je ta osoba imala osobito teško duševno i fizičko oboljenje. Međutim, podložno provjeri sudova koji su uputili zahtjeve u predmetima C-254/21, C-297/21 i C-315/21, nijedan od podnositelja zahtjeva u tim predmetima ne nalazi se u usporedivoj osobnoj situaciji.

140 Nasuprot tomu, razlika u ocjeni države članice moliteljice, s jedne strane, i odgovorne države članice, s druge strane, razine zaštite koju podnositelj zahtjeva može uživati u svojoj državi podrijetla na temelju članka 8. Direktive o kvalifikaciji ili postojanja ozbiljne i individualne prijetnje životu ili osobi civila zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba primjenom članka 15. točke (c) te direktive u načelu nije relevantna za potrebe nadzora valjanosti odluke o transferu.

141 Naime, to je tumačenje jedino u skladu s ciljevima Uredbe Dublin III, kojom se, među ostalim, nastoji uspostaviti jasan i provediv način određivanja odgovorne države članice i spriječiti sekundarna kretanja tražitelja azila između država članica (vidjeti u tom smislu presude od 21. prosinca 2011., NS i dr., C-411/10 i C-493/10, EU:C:2011:865, t. 84. i od 2. travnja 2019., H. i

R., C-582/17 i C-583/17, EU:C:2019:280, t. 77.). Tim se ciljevima protivi to da sud koji ispituje odluku o transferu provede meritornu ocjenu opasnosti od prisilnog udaljenja ili vraćanja u slučaju povratka. Naime, taj sud treba smatrati nespornom činjenicu da će tijelo nadležno za azil odgovorne države članice pravilno procijeniti i odrediti opasnost od prisilnog udaljenja ili vraćanja, poštujući članak 19. Povelje, i da će državljanin treće zemlje, u skladu sa zahtjevima koji proizlaze iz članka 47. Povelje, raspolagati djelotvornim pravnim sredstvima za osporavanje, po potrebi, odluke navedenog tijela u tom pogledu.

142 S obzirom na sve te elemente, na prvo, drugo i treće pitanje u predmetu C-254/21, drugo pitanje u predmetu C-297/21 i treće pitanje u predmetu C-315/21 valja odgovoriti tako da članak 3. stavak 1. i stavak 2. drugi podstavak Uredbe Dublin III, u vezi s člankom 27. te uredbe i člancima 4., 19. i 47. Povelje treba tumačiti na način da sud države članice moliteljice, kojem je podnesen pravni lijek protiv odluke o transferu, ne može ispitati postoji li u zamoljenoj državi članici opasnost od povrede načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja kojoj bi podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu bio izložen prilikom ili nakon svojeg transfera u tu državu članicu, ako taj sud ne utvrdi da u zamoljenoj državi članici postoje sustavni nedostaci u postupku azila i uvjetima za prihvat podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu. Različita mišljenja koja tijela i sudovi države članice moliteljice, s jedne strane, i zamoljene države članice, s druge strane, zastupaju u pogledu tumačenja materijalnih uvjeta za međunarodnu zaštitu ne pokazuju postojanje sustavnih nedostataka.

Četvrto pitanje točka (a) u predmetu C-254/21 i prvo pitanje u predmetu C-297/21

143 Ovim pitanjima, koja valja ispitati zajedno, sudovi koji su uputili zahtjeve u predmetima C-254/21 i C-297/21 u biti pitaju treba li članak 17. stavak 1. Uredbe Dublin III, u vezi s člankom 27. te uredbe i člancima 4., 19. i 47. Povelje, tumačiti na način da sud države članice koja je donijela odluku o transferu, kojem je podnesen pravni lijek protiv te odluke, može odnosno mora proglasiti tu državu članicu odgovornom ako se ne slaže s ocjenom zamoljene države članice u pogledu eventualnog prisilnog udaljenja ili vraćanja predmetne osobe.

144 U tom pogledu, valja podsjetiti na to da u skladu s člankom 3. stavkom 1. Uredbe Dublin III, zahtjev za međunarodnu zaštitu razmatra samo jedna država članica, i to ona koja je prema kriterijima iz poglavlja III. te uredbe određena kao odgovorna.

145 Odstupanjem od tog članka 3. stavka 1. navedene uredbe, člankom 17. stavkom 1. navedene uredbe propisuje se da svaka država članica može odlučiti da razmotri zahtjev za međunarodnu zaštitu koji u njoj podnese državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva i onda kada takvo razmatranje nije njezina odgovornost na temelju tih kriterija.

146 Iz teksta članka 17. stavka 1. Uredbe Dublin III jasno proizlazi da je riječ o fakultativnoj odredbi jer se svakoj državi članici prepušta diskrecijska odluka o razmatranju zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji joj je podnesen, čak i ako na temelju kriterija za određivanje odgovorne države članice koji su utvrđeni tom uredbom ona nije dužna provesti to razmatranje. Osim toga, korištenje te mogućnosti ne podliježe nikakvom posebnom uvjetu. Navedenom ovlašću omogućuje se svakoj državi članici da s obzirom na politička, humanitarna ili praktična razmatranja suvereno odluči hoće li prihvatiti razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu, čak i ako na temelju kriterija definiranih navedenom uredbom nije odgovorna za to (presuda od 23. siječnja 2019., M. A. i dr., C-661/17, EU:C:2019:53, t. 58.).

147 S obzirom na opseg diskrecijske ovlasti koja je na taj način dana državama članicama, na dotičnoj je državi članici da utvrdi okolnosti u kojima želi primijeniti ovlast koja joj je dodijeljena diskrecijskom klauzulom iz članka 17. stavka 1. Uredbe Dublin III i sama razmotri zahtjev za međunarodnu zaštitu za koji nije odgovorna na temelju kriterija definiranih tom uredbom (presuda od 23. siječnja 2019., M. A. i dr., C-661/17, EU:C:2019:53, t. 59.).

148 U tom pogledu valja istaknuti, kao prvo, da iz isključivo fakultativne naravi odredbi članka 17. stavka 1. Uredbe Dublin III i diskrecijske naravi ovlasti koja se tim odredbama dodjeljuje državi članici moliteljici proizlazi da se te odredbe, u vezi s člankom 27. te uredbe i člancima 4., 19. i 47. Povelje, ne mogu tumačiti na način da se njima sudu te države članice nalaže da tu potonju državu članicu proglasi odgovornom jer se ne slaže s ocjenom zamoljene države članice u pogledu opasnosti od prisilnog udaljenja ili vraćanja dotične osobe.

149 Kao drugo, iz točke 142. ove presude proizlazi da sud države članice moliteljice, kojem je podnesen pravni lijek protiv odluke o transferu, ne može ispitati postoji li u zamoljenoj državi članici opasnost od povrede načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja kojoj bi podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu bio izložen prilikom ili nakon svojeg transfera u tu državu članicu ako u zamoljenoj državi članici ne postoje sustavni nedostaci u postupku azila i uvjetima za prihvat podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu.

150 Stoga sud države članice moliteljice ne može tu državu članicu ni obvezati da primijeni diskrecijsku klauzulu predviđenu u članku 17. stavku 1. Uredbe Dublin III jer u zamoljenoj državi članici postoji opasnost od povrede načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja.

151 Kao treće, ako se utvrde sustavni nedostaci u postupku azila i uvjetima prihvata podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu u zamoljenoj državi članici prilikom ili nakon transfera, odgovornost države članice moliteljice temelji se na članku 3. stavku 2. Uredbe Dublin III, tako da država članica moliteljica u takvom slučaju ne može primijeniti članak 17. stavak 1. iste uredbe.

152 S obzirom na sve te elemente, na četvrto pitanje točku (a) u predmetu C-254/21 i na prvo pitanje u predmetu C-297/21 valja odgovoriti da članak 17. stavak 1. Uredbe Dublin III, u vezi s člankom 27. te uredbe i člancima 4., 19. i 47. Povelje, treba tumačiti na način da sudu države članice moliteljice ne nalaže da tu državu članicu proglasi odgovornom ako se ne slaže s ocjenom zamoljene države članice u pogledu opasnosti od prisilnog udaljenja ili vraćanja dotične osobe. Ako ne postoje sustavni nedostaci u postupku azila i uvjetima prihvata podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu u zamoljenoj državi članici prilikom ili nakon transfera, sud države članice moliteljice ne može tu državu članicu obvezati ni da sama razmotri zahtjev za međunarodnu zaštitu na temelju članka 17. stavka 1. Uredbe Dublin III jer, prema mišljenju tog suda, postoji opasnost od povrede načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja u zamoljenoj državi članici.

Četvrto pitanje točka (b) u predmetu C-254/21

153 Uzimajući u obzir odgovor na četvrto pitanje točku (a) u predmetu C-254/21 i na prvo pitanje u predmetu C-297/21, nije potrebno odgovoriti na četvrto pitanje točku (b) u predmetu C-254/21.

Troškovi

154 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (drugo vijeće) odlučuje:

1. **– Članak 4. Uredbe (EU) br. 604/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o utvrđivanju kriterija i mehanizama za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u jednoj od država članica podnio državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva, i**

   članak 29. Uredbe (EU) br. 603/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o uspostavi sustava „Eurodac" za usporedbu otisaka prstiju za učinkovitu primjenu Uredbe (EU) br. 604/2013 o utvrđivanju kriterija i mehanizama za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u jednoj od država članica podnio državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva i o zahtjevima za usporedbu s podacima iz Eurodaca od strane tijela kaznenog progona država članica i Europola u svrhu kaznenog progona te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1077/2011 o osnivanju Europske agencije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde,

   treba tumačiti na način da:

   obveza pružanja u njima navedenih informacija, osobito zajedničke brošure čiji se obrazac nalazi u Prilogu X. Uredbi Komisije (EZ) br. 1560/2003 od 2. rujna 2003. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 343/2003 o uvođenju kriterija i mehanizama za utvrđivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil koji državljanin treće zemlje podnosi u jednoj od država članica, postoji kako u okviru prvog zahtjeva za međunarodnu zaštitu i postupka prihvata iz članka 20. stavka 1. odnosno članka 21. stavka 1. Uredbe br. 604/2013, tako i u okviru naknadnog zahtjeva za međunarodnu zaštitu i situacije iz članka 17. stavka 1. Uredbe br. 603/2013, koji mogu dovesti do postupaka za ponovni prihvat iz članka 23. stavka 1. i članka 24. stavka 1. Uredbe br. 604/2013.

– **Članak 5. Uredbe br. 604/2013**

  treba tumačiti na način da:

  obveza održavanja osobnog intervjua iz tog članka postoji kako u okviru prvog zahtjeva za međunarodnu zaštitu i postupka prihvata iz članka 20. stavka 1. odnosno članka 21. stavka 1. iste uredbe, tako i u okviru naknadnog zahtjeva za međunarodnu zaštitu i situacije, poput one iz članka 17. stavka 1. Uredbe br. 603/2013, koja može dovesti do postupaka za ponovni prihvat iz članka 23. stavka 1. i članka 24. stavka 1. Uredbe br. 604/2013;

– **Pravo Unije, osobito članke 5. i 27. Uredbe br. 604/2013,**

treba tumačiti na način da:

ne dovodeći u pitanje članak 5. stavak 2. te uredbe, odluka o transferu mora biti poništena na temelju žalbe koja je protiv nje podnesena na temelju članka 27. te uredbe kojom se dovodi u pitanje neprovođenje osobnog intervjua predviđenog u navedenom članku 5., osim ako nacionalni propis omogućuje dotičnoj osobi da u okviru navedene žalbe osobno iznese sve svoje argumente protiv navedene odluke tijekom saslušanja u skladu s uvjetima i jamstvima iz tog potonjeg članka, i ako ti argumenti ne mogu izmijeniti istu odluku.

– **Pravo Unije, osobito članke 4. i 27. Uredbe br. 604/2013, te članak 29. stavak 1. točku (b) Uredbe br. 603/2013,**

treba tumačiti na način da:

u slučaju kad je održan osobni intervju predviđen u članku 5. Uredbe br. 604/2013, ali nije uručena zajednička brošura koja se mora uručiti dotičnoj osobi u skladu s obvezom informiranja predviđenom u članku 4. te uredbe ili u članku 29. stavku 1. točki (b) Uredbe br. 603/2013, nacionalni sud zadužen za ocjenu zakonitosti odluke o transferu može poništiti tu odluku samo ako smatra, s obzirom na posebne činjenične i pravne okolnosti konkretnog slučaja, da je neuručenje zajedničke brošure, unatoč održavanju osobnog intervjua, toj osobi doista uskratilo mogućnost da iznese svoje argumente u mjeri u kojoj bi upravni postupak protiv nje mogao imati drukčiji ishod.

2. **Članak 3. stavak 1. i članak 3. stavak 2. drugi podstavak Uredbe br. 604/2013 u vezi s člankom 27. te uredbe, te članke 4., 19. i 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,**

treba tumačiti na način da:

sud države članice moliteljice, kojem je podnesen pravni lijek protiv odluke o transferu, ne može ispitati postoji li u zamoljenoj državi članici opasnost od povrede načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja kojoj bi podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu bio izložen prilikom ili nakon svojeg transfera u tu državu članicu, ako taj sud ne utvrdi da u zamoljenoj državi članici postoje sustavni nedostaci u postupku azila i uvjetima za prihvat podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu. Različita mišljenja koja tijela i sudovi države članice moliteljice, s jedne strane, i zamoljene države članice, s druge strane, zastupaju u pogledu tumačenja materijalnih uvjeta za međunarodnu zaštitu ne pokazuju postojanje sustavnih nedostataka.

3. Članak 17. stavak 1. Uredbe br. 604/2013 u vezi s člankom 27. te uredbe, te članke 4., 19. i 47. Povelje o temeljnim pravima,

treba tumačiti na način da:

sudu države članice moliteljice ne nalaže da tu državu članicu proglasi odgovornom ako se ne slaže s ocjenom zamoljene države članice u pogledu opasnosti od prisilnog udaljenja ili vraćanja dotične osobe. Ako ne postoje sustavni nedostaci u postupku azila i uvjetima prihvata podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu u zamoljenoj državi članici prilikom ili nakon transfera, sud države članice moliteljice ne može tu državu članicu obvezati da sama razmotri zahtjev za međunarodnu zaštitu na temelju članka 17. stavka 1. Uredbe br. 604/2013 jer, prema mišljenju tog suda, postoji opasnost od povrede načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja u zamoljenoj državi članici.

Potpisi